

Sreda, 31. avgust 2005.
Svedok Vojislav Šešelj
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.02 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete nastaviti sa glavnim ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče ste objasnili ono šta je Mesić govorio u vezi sa novim teritorijama. Mesić je u toku svog svedočenja bio zapitan, to je na strani 10.572 transkripta, da objasni finansiranje JNA. Upitan je od druge strane da kaže šta zna o finansiranju JNA, iz kog budžeta je to dolazilo i ko je imao kontrolu nad budžetom, a pre svega kako je finansirana JNA. On je objasnio, između ostalog, kaže: "To je dolazilo od sredstava federacije. Hrvatska i druge republike su bile protiv toga, budući da su htele da zadrže sredstva unutar republike. Šta znate o tome? Šta se tada događalo sa finansiranjem JNA iz saveznog budžeta i na osnovu čega je zauziman ovakav stav u pojedinim republikama i zašto? Šta je bio motiv takvog stava?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Oduvek se Jugoslovenska narodna armija finansirala iz saveznog budžeta. U savezni budžet su sve republike uplaćivale određenu kvotu kako je to svakim budžetom određivano. Ta kvota je zavisila od broja stanovnika republike i stepena ekonomske razvijenosti, a Slovenija i Hrvatska su pred sam rat

nastojale da uskrate sopstveno učešće u saveznom budžetu, pa, samim tim i u finansiranju JNA. Ali to je bilo protivustvano i protivzakonito ponašanje. Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija po Ustavu iz 1974. godine imala je malo svojih nadležnosti i svojih funkcija, ali u isključivu njenu nadležnost spadala je spoljna politika i odbrana zemlje, odnosno Jugoslovenska narodna armija. To su njene dve osnovne nadležnosti, pored toga i carinska nadležnost i još neke, ali to su joj bile dve osnovne, glavne nadležnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On dalje kaže, pitanje, u stvari: “Da li je u jednom trenutku Hrvatska prestala da uplaćuje sredstva u savezni budžet?”

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Koliko se ja sećam prestala je negde posle Tuđmanovog dolaska na vlast, ali vam ne bih mogao reći kada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vidite šta on objašnjava ovde zašto. Kaže: “Hrvatska je donela tu odluku u trenutku kada je vojska bila u službi agresora, kada je radila na stvaranju Velike Srbije i s toga Hrvatska nije mogla više da plaća tu vojsku i da to čini na sopstvenu štetu”. Gospodine Šešelji, ovo se odnosi na 1991. godinu, što se vidi na sledećoj strani. To je strana 10.573, sredina 1991. godine. Da li je armija ...

SUDIJA ROBINSON: Samo jedan trenutak. Postoji greška u transkriptu. Umesto “Velike Srbije” imamo “Veliku Britaniju” (Great Britain).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kod mene piše Velika Srbija u transkriptu, a ja sam ... A u ovom vašem transkriptu?

SVEDOK ŠEŠELJ: Podjednako je ubedljivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Dobro, pretpostavljam da je to sad ispravljeno. On kaže na ovoj strani 10.573: “Sredinom 1991. godine ili krajem 1991. godine, da li su hrvatski predstavnici i dalje bili u Savetu guvernera Narodne banke?” Dakle, on objašnjava kako je

sredina 1991. godine bila vreme kada je prestalo finansiranje vojske, zato što je armija radila na stvaranju Velike Srbije. Da li se sećete ko je 1991. godine, cele 1991. godine bio savezni premijer i ko je uopšte držao savezne funkcije, sve glavne, u 1991. godini?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Predsednik savezne Vlade bio je Hrvat Ante Marković, cele 1991. godine i njegova se Vlada održala do negde juna 1992. godine. Ali, koliko mene sećanje služi, hrvatsko učešće u finansiranju saveznog budžeta prestalo je već krajem 1990. godine, jer je režim Franje Tuđmana taj novac počeo da koristi za ilegalno naoružanje hrvatskih paravojnih formacija. Prva ideja koju je imao Franjo Tuđman je da se Teritorijalna odbrana Hrvatske pretvori u vojsku separatne Republike Hrvatske. Međutim, Jugoslovenska narodna armija je blagovremeno donela odluku da se preuzmu skladišta naoružanja svih Teritorijalnih odbrana po republikama i na taj način je bila osujećena ovakva Tuđmanova namera. Onda je Tuđman pristupio formiranju takozvanog "Zbora narodne garde" ili nacionalne garde, kako se to zvalo i počeo je da kupuje ili prima na poklon velike količine oružja iz inostranstva. Najviše tog oružja konvojima je stizalo preko Mađarske (Hungary). Najviše je bilo i skladišta bivše ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Hvala vam. Odgovorili ste na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je te 1990. ili 1991. godine ili uopšte, kada je Mesić bio predsedavajući vrhovnog komandanta, jer je vrhovni komandant bilo savezno Predsedništvo, a predsednik Alade Ante Marković iz Hrvatske i da ne ređam druge funkcionere, bilo nekih naznaka da JNA nešto čini protiv Hrvatske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, nije bilo, ali su ta dva Hrvata u najvišem državnom rukovodstvu, Ante Marković i Stipe Mesić, najviše insistirali da Jugoslovenska narodna armija intervenše u Sloveniji i donešena je odluka savezne Vlade da armija preuzme granične prelaze u Sloveniji i krenule su armijske jedinice bez naoružanja, odnosno bez municije, da to urade i tada je došlo do masakra vojnika JNA u Sloveniji, a onda je došlo i do prave vojne intervencije koja nije

dugo trajala. Stipe Mesić i Ante Marković su želeli do kraja da kompromituju Jugoslovensku narodnu armiju. A što se Slovenije tiče, niko u ostatku Jugoslavije nije imao razloga da sprečava eventualno slovenačko otepljenje, pošto tu nije bilo nikavih etničkih sporova. Slovenija je kao federalna republika zauzimala baš onu teritoriju na kojoj je živeo slovenački narod. Samo je Slovenija mogla da ima eventualno teritorijalnih pretenzija prema Hrvatskoj, jer je deo slovenačkog naroda živeo u Hrvatskoj i sistematski pretvaran u Hrvate. Dakle, što se slovenačkog separatizma tiče, da je bilo dobre volje, moguć je bio sporazum na saveznom nivou. Ali Stipe Mesić i Ante Marković to nisu dozvoljavali. Njima je bilo u interesu da dođe do oružanog sukoba u Sloveniji, da vojska tamo bude kompromitovana, kako bi se lakše otvorila vrata ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Hvala, gospodine Šešelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate i za jedan slučaj da je JNA, sad da ostavimo Sloveniju po strani, da je JNA bilo gde u to vreme i u Hrvatskoj intervenisala tamo gde nije bila napadnuta ili tamo gde je išla da razdvoji strane u sukobu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Hvala, to je odgovor. Sledeće pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću nastojati da izbegnem ova duga, čini mi se da je predugo citiranje ovih transkripata, pa ću pokušati da sažmem ono šta se tiče izjava pojedinih svedoka u ovim transkriptima. Stipe Mesić je 2. oktobra 2002. godine, to je na transkriptu stranica 10.639, rekao pominjući vas lično, da je srpski ministar koji je bio u vladi, jedan od ministara gospodina Miloševića, posetio granicu Karlovac - Karlobag - Virovitica zajedno sa četničkim vojvodom Vojislavom Šešeljem, da bi pokazao dokle su se prostirali interesi Srbije. Da li je to tačno, gospodine Šešelj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, nikada nije uspostavljena granica Karlovac - Karlobag - Ogulin - Virovitica ...

prevodioci: Molimo da govornici prave pauzu između pitanja i odgovora.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, gospodine Miloševiću, ako pogledate transkript, posebno vi gospodine Miloševiću, prevodioci traže da se pravi pauza između pitanja i odgovora, a ovo se posebno odnosi na gospodina Šešelja koji uopšte ne čeka. Ne radi se ovde o jednom ćaskanju u dnevnoj sobi gde vi i gospodin Milošević ćaskate. Ovde imamo i prevodioce čiji je posao da prevode sve ono šta vi kažete. Budite malo strpljiviji, pravite pauzu, kako bismo dobili najbolji prevod. Izvolite, gospodine Šešelj.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja se od jutros trudim da govorim što sporije, gospodine Robinson (Robinson).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj i ja sam prime-tio ...

SUDIJA ROBINSON: Ne radi se o tome da samo sporije govorite, već da pravite pauzu nakon što vam gospodin Milošević postavi pitanje, kako bi prevodioci mogli da dovrše prevod onoga šta je on rekao, pre nego što vi počnete da govorite, a takođe želimo i da sporije govorite.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, nikada nije uspostavljena granica na liniji Karlobag - Ogulin - Karlovac - Virovitica. Ta je granica sastavni deo ideološkog projekta Srpske radikalne stranke. Drugo, ja nikada s bilo kakvim ministrom nisam obilazio tu liniju, niti sam s nekim ministrom iz Srbije ili Jugoslavije obilazio ratište, linije frontova i tako dalje. I treće, ja nikad u životu nisam bio u Ogulinu, nikad u životu nisam bio u Karlovcu, nikad u životu nisam bio u Virovitici, a jednom sam u životu prolazio kroz Karlobag, kad sam iz Zadra putovao preko

Gospića u Bosnu. Jednom u životu, negde 1975. godine, koliko me sećanje služi. Tako da je to apsolutno Mesićeva izmišljotina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače u vezi sa finansiranjem vojske, Mesić je objasnio da kada su oni prestali da finansiraju vojsku, da se vojska zaduživala kod Narodne banke, a da sam ja bio taj koji je kontrolisao Narodnu banku Jugoslavije. Da li znate kako je funkcionisala Narodna banka Jugoslavije i ko je sačinjavao Savet guvernera Narodne banke Jugoslavije u toj 1991. godini?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Savet guvernera su predstavljali predstavnici svih federalnih jedinica. Apsolutno je bilo nemoguće da vi kontrolišete Narodnu banku Jugoslavije, a Narodna banka Jugoslavije bila je, u velikoj meri, pod kontrolom Vlade Ante Markovića. Ante Marković je početkom 1990. godine sproveo čak i monetarnu reformu, pa je onda omogućio slobodnu prodaju deviza iz državnih rezervi. S obzirom da su Hrvatska i Slovenija imale najveće količine tog, takozvanog, "žiralnog novca", ne novca u apoenima, nego novca na računima, dakle elektronskog novca, kako bismo to sada mogli da nazovemo, najviše kupovine deviza su obavili Slovenci i Hrvati iz saveznih deviznih rezervi, koje su iznosile 10 milijardi dolara i to je vrlo brzo ispražnjeno. Slovenija i Hrvatska su se već tada spremale za otepljenje i požurile su da zgrabe što više deviza iz saveznih državnih rezervi. To je onda posebno indukovalo dublju ekonomsku krizu u Srbiji, Bosni, Crnoj Gori i Makedoniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mesić je 2. oktobra 2002. godine, to je na stranici transkripta 10.674, rekao da je u Srbiji postojalo 18 kampova gde su bili hrvatski građani i oni su bežali od Šešelja.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je apsolutna izmišljotina. U Srbiji nije bilo nijednog kampa u koji su smeštani hrvatski građani. Na početku rata jedino je JNA hrvatske ratne zarobljenike, pripadnike hrvatskih paravojnih formacija, nakon oružanih dejstava koje bi zarobila, jedno vreme smeštala u zatvor u Sremskoj Mitrovici. To je Kazneno-popravni dom "Sremska Mitrovica" i to je jedan od zatvora u

Srbiji koji spada u bolje uređene, sa povoljnijim smeštajem i tako dalje. Zatvor koji ima mnogo veći komfor, nego, na primer, zatvor u Požarevcu. Po mojim saznanjima, u Požarevac nikada nisu smeštani ratni zarobljenici. Ali to je vrlo kratko trajalo. Mislim da je vrlo brzo došlo do puštanja svih tih zarobljenika na slobodu i to jednostrano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su u vreme kada je JNA koristila delove tih kapaciteta zatvorskih, ti kapaciteti bili pod kontrolom Ministarstva pravde Srbije ili pod kontrolom JNA?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Oni su bili pod kontrolom JNA. Po mojim saznanjima, jedan deo zatvora je izdvojen i stavljen pod kontrolu nadležne komande JNA. Ratni zarobljenici, inače, nisu mogli da idu, po našim propisima, u civilne zatvore. Oni nisu bili zatvorenici, nego zarobljenici. To je velika razlika u statusu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mesić ponovo, 3. oktobra, znači sledećeg dana u svedočenju na stranici 10.782 govori: "Jedan srpski ministar je ušao na granicu Karlobag - Karlovac - Virovitica bez znanja hrvatskih vlasti i bio u društvu Vojislava Šešelja, čije su vojne jedinice takođe bile u toj oblasti." Tu ima nekoliko pitanja, ali dva osnovna: da li su veše neke ... Da li ste vi uopšte imali neke vojne jedinice i da li su, ako ste imali, kako tvrdi Mesić, bili u toj oblasti?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikada nisam imao nikakve vojne jedinice, nikada nisam obilazio te oblasti kako tvrdi Mesić, a svi dobrovoljci Srpske radikalne stranke bili su u sastavu JNA. Oni su bili u Zapadnoj Slavoniji i oni su bili na jednom delu zapadnog ratišta, otprilike u Lici, jer su transportovani armijskim avionima na aerodrom "Udbina" i odatle raspoređivani. Raspoređivale su ih nadležne komande JNA. Uostalom, samo svedočenje te vrste je neozbiljno. Gospodin Mesić je predsednik republike. On je bar mogao toliko da se potruži da preko službi kojima je nadređen, sazna ime toga ministra, pa da kaže taj i taj ministar je bio, a ne jedan srpski ministar. Znaite, neozbiljno je za šefa države da kaže "jedan srpski ministar". Ja se ovde trudim da uvek pojedinačno navedem imena, iako nemam ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, pozabavićemo se sada još nekim svedocima koji su ovde nastupali. Ovde je svedočio Nikola Samardžić. Da li se sećate ko je bio Nikola Samardžić?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Koliko me sećanje služi, on je bio ministar u Vladi Crne Gore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je izjavio da je moja politika bila stvaranje Velike Srbije i govorio je o ovoj liniji Karlobag - Karlovac - Virovitica i rekao da ste vi bili moj kandidat za predsednika takve Srbije. Da li imate komentar? To je 10. oktobra 2002. godine svedočio, a stranice transkripta njegovog svedočenja je 11.427, 11.428, 11.429.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja veću glupost u životu nisam čuo da sam ja bio vaš kandidat za bilo koju državnu funkciju, a kamo li za tu najvišu. Pa ja nisam hteo, iako ste vi pritiskali iz petnih žila, ja nisam hteo da ministri iz naše stranke uđu u koalicionu vladu 1993. godine, a kamo li sada da vi računate sa mnom za neki još viši položaj. Drugo, apsolutno niste imali nikakve veze sa konceptom Velike Srbije i koncept Velike Srbije i zapadna srpska granica na liniji Karlobag - Ogulin - Karlovac - Virovitica je isključivo ideološki projekat Srpske radikalne stranke. Nikad nijedna druga politička partija nije stala iza tog projekta. Nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, Milan Babić je ovde u svojstvu svedoka izjavio da je Martić bio moj čovek, a Goran Hadžić njegov poslušnik. Da li vi znate nešto o tome ...

SUDIJA ROBINSON: Ne dobijamo prevod, odnosno ja nisam čuo prevod. Zamoliću gospodina Miloševića da ponovi pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, Milan Babić je u svojstvu svedoka ovde izjavio da je Martić bio moj čovek, a Goran Hadžić njegov poslušnik. Da li vi imate o tome saznanja iz vremena

kada ste upoznali i Martića i Hadžića i komentarisali smo sa one liste opisa udruženog zločinačkog poduhvata? Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je apsolutno neistinito. Istina je da je u Srbiji javno raspoloženje uvek bilo u prilog Milanu Martiću, jer ga je javnost smatrala boljim, iskrenijim čovekom. Nije on imao neke velike državničke sposobnosti, ali za Milana Martića se znalo da živi veoma skromno, da nikada nije bio sklon nikakvoj vrsti kriminala, da je izuzetno lično pošten, da je lično veoma hrabar i to je njemu stvaralo popularnost u celom srpskom narodu. Kao političar, Milan Babić je bio mnogo sposobniji od Milana Martića. Ali njega su u javnosti redovno pratile negativne moralne kvalifikacije. Milan Martić nikad nije, po mojim saznanjima, bio u bliskim vezama sa Goranom Hadžićem, niti je ikada imao dobro mišljenje o Goranu Hadžiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj. Milan Babić je, takođe, izjavio, to je na stranicama transkripta 13.677 do 13.679 u njegovom svedočenju da sam ja kupovao oružje od Mađara? Da li znate nešto o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: I to je jedna glupost. Znete, 1991. godine ja sam na jednoj konferenciji za štampu pustio jedan propagandni balon i saopštio da su dobrovoljci Srpske radikalne stranke oružje nabavili preko Mađarske, asocirajući na činjenicu da su Hrvati ogromne količine nabavljali preko Mađarske, pa sam hteo nekako politički tuk na utuk da udarim i još sam izjavio da je jedan mađarski ministar u to bio umešan i u Mađarskoj sam izazvao veliko javno zgražanje i čak, koliko se sećam, vođena je istraga da se utvrdi da li je zaista neki ministar bio umešan. A istina je sasvim drugačija. Sve oružje je, prvo, bilo iz skladišta Teritorijalne odbrane. To su oni zastareli "Tompsoni" (Thompson), a posle je bilo oružje iz skladišta Jugoslovenske narodne armije, kako su se snabdevale sve ostale jedinice JNA. Međutim, u politici se, znate, često događa da se tako pusti neki propagandni balon i da on negde odjekne i izazove izvestan efekat, ali da ste vi nabavljali oružje negde ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Šešelj. Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Milan Babić kaže na stranici 13.803 transkripta, pa vas pitam da li je to tačno da je JNA samo štitila Srbe, a stvarno napadala sve ostale etničke grupe? Dakle, da li je to tačno to šta tvrdi gospodin Babić da je JNA štitila samo Srbe, a napadala sve ostale etničke grupe?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: JNA je nekoliko meseci bila potpuno pasivna u odnosu na napade hrvatskih paravojnih jedinica na kasarne, skladišta, ostale vojne objekte, čak na porodice pripadnika JNA na teritoriji Hrvatske. Zatim, JNA se angažovala u sprečavanju borbenih dejstava između srpskih teritorijalaca i hrvatskih policajaca ili hrvatskih paravojnih formacija. Intervenisala, stajala između zaraćenih strana i dovodila do obustave neprijateljstava. JNA je u pravi oružani sukob tek negde 1991. godine stupila, kad su napadi na njene jedinice postali masovni, totalni i kad je to već dovodilo do velikih žrtava.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Babić je ovde izjavio, to je 19. novembra 2002. godine, stranice transkripta 13.051 i 13.052, da sam ja vama naređivao šta će vaša stranka da preuzima, jer sam vas smatrao jednim od najvećih patriota u to vreme i da je tako bilo sve do našeg sukoba 1993. godine. Šta o tome možete da kažete?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja zaista verujem da ste vi mene uvek smatrali patriotom. Čak i kad smo bili u najtežim sukobima, da ste me smatrali patriotom. Ali cela Srbija zna da je apsolutno nemoguće da vi meni dajete neke naloge u bilo kojoj fazi naših odnosa i kad smo bili u relativno dobrim odnosima i kad smo bili u dubokim sukobima. To je apsolutno bilo nemoguće. To cela Srbija zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, cela Srbija zna i kakva je ovo farsa ovde sa optužnicom gospodina Najsa (Nice), ali ovo ipak traje, pa zato moram da vam postavim pitanja.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A ja se zato i trudim da vam iscrpno odgovorim na sva pitanja, jer sam svestan toga svega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Milan Babić je ovde na stranici transkripta ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ovakva vrsta primedbi ne može da se dozvoli.

SUDIJA ROBINSON: Da. Gospodine Miloševiću, ovo šta ste sada rekli je sasvim neprimereno. Gospodine Šešelji, vi morate pravite pauzu. Prevodioci su upravo ponovo zamolili da vi ne govorite dok gospodin Milošević govori, jer vi počinjete sa odgovorom često čak i pre nego što gospodin Milošević završi svoje pitanje. To je naravno, normalno u običnom razgovoru u dnevnoj sobi, kod kuće, ali ovde moramo da pazimo na neke tehničke detalje. Zbog toga morate uvek da napravite pauzu, jer je to, inače, preteško za prevodjenje. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Milan Babić je 18. novembra 2002. godine, to imate u transkriptu na 13.052 do 13.054, posebno opisivao vašu posetu 2. maja 1991. godine. To je ta kada je govorio da ste koristili helikopter JNA koji vam je organizovao ministar odbrane Marko Negovanović. To sve piše u tom transkriptu i da ste vi zahtevali helikopter od nekoga, zovući iz kancelarije Milana Babića.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je neistina u pogledu datuma. 2. maja ja sam predvodio marš na Plitvice, čije je predvođenje započeo Milan Babić, pa kad je ugledao vojnike sa oružjem na gotovs, uplašio se i ostao na začelju kolone. To je bilo 2. maja, a ja sam helikopterom putovao iz Knina u novembru 1991. godine. A iz kabineta Milana Babića ja sam, zaista, zvao, koliko me sećanje služi, Marka Negovanovića, ali kao načelnika Generalštaba, pa me je Marko Negovanović uputio na generala Vukovića koji je, valjda, u to vreme bio komandant Kninskog korpusa. General Vuković me je pozvao u svoj štab. Ja sam otišao. Iz njegovog štaba sam telefonom razgovarao i sa pukovnikom Mladićem, a onda mi je general Vuković obezbedio helikopter za Mostar, najavio moj dolazak. U Mostaru me je čekao

drugi helikopter, pošto, to su bili mali helikopteri tipa "Gazela", nije bilo moguće da idem direktno iz Knina za Beograd ili iz Knina za Podgoricu, pa sam išao u Mostar, iz Mostara za Podgoricu, a iz Podgorice redovnom avionskom linijom za Beograd.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja mislim da ste iscrpno odgovorili. Samo mi recite, pošto nisam dobro zapamtio šta ste rekli, gledam na transkriptu, da li ste rekli da je Marko Negovanović bio načelnik Generalštaba ili pomoćnik načelnika Generalštaba?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Zamenik načelnika, koliko se sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. Dakle nije bio načelnik.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije bio ministar odbrane Srbije, u svakom slučaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U to vreme ministar odbrane Srbije je bio general Tomislav Simović. To je pouzdano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovde je svedočio Jovan Dulović. On je svedočio o nekom događaju u Vukovaru. Da li vam je poznato ime Jovana Dulovića i da li ste bili kada u kontaktu sa Jovanom Dulovićem?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam, moguće, jednom bio u kontaktu sa Jovanom Dulovićem, ali negde posle rata. On je bio dopisnik "Ekspres-politike" iz Vukovara u toku trajanja borbi za oslobođenje Vukovara i pisao je veoma pohvalne reportaže o borcima JNA i o dobrovoljcima Srpske radikalne stranke. A onda negde 1995. godine postao je novinar špijunske agencije koju čini redakcija lista "Vreme" u Beogradu. To je list nedeljni koji izlazi negde od kraja 1990. godine, izlazi i danas. Ima veoma mali tiraž, pet, šest hiljada primeraka, ali se neprekidno finansira od zapadnih obaveštajnih službi i raznih drugih zapadnjačkih agencija. Dolaskom u redakciju lista "Vreme", on potpuno menja svoje dotadašnje ideološke stavove i učestvuje direktno u antisrpskoj kampanji. Ja sam krajem prošle

godine haškom Tužilaštvu, u okviru procesa koji se protiv mene vodi, dostavio dva dokumenta u vidu najave moje posebne odbrane, kako je to regulisano Pravilnikom o postupku i dokazima (Rules of Procedure and Evidence), gde sam izneo obilje obaveštajnih podataka do kojih sam došao preko svojih ljudi u Službi državne bezbednosti. To su najpoverljiviji podaci bili. Ja sam do njih došao i saopštio ih haškom Tužilaštvu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, zaustavio sam vas zato što mislim da ste odgovorili na pitanje, a sada je na gospodinu Miloševiću da postavi sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, na šta se odnose ti podaci koje ste vi dostavili i kakve ono veze imaju sa pitanjem koje se tiče Jovana Dulovića?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Iz tih podataka se vidi da se Jovan Dulović bavio subverzivnim i špijunskim poslovima za račun raznih zapadnjačkih špijunskih agentura. Ja sam to dostavio Tužilaštvu, a to sam i objavio u svojoj knjizi "Đavolov šegrt, zločinački rimski papa Jovan Pavle II". To je sigurno Tužilaštvo, ovde je tužilac koji postupa u mom Predmetu, Tužilaštvo prevelo i na engleski jezik, pa Pretresno veće može vrlo lako da dođe u posed tih dokumenata. Ti dokumenti apsolutno moralno diskredituju i Jovana Dulovića i Dejana Anastasijevića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ćemo se samo pozabaviti nekim tvrdnjama Dulovića, a nadam se da ovde imam neku zabeležku i o svedočenjima Anastasijevića, ali samo precizirajte, molim vas, znači taj *salto mortale* Dulovićev se desio 1995. godine kad se rat završio?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, kad je on postao plaćenik, neposredni plaćenik zapadnjačkih agentura.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je ovde svedočio i pomenuo datum 12. novembar 1991. godine. O Vukovaru je svedočio. 12. novembra 1991. godine je po njegovom svedočenju bio sastanak

između vas i gospodina Radića, oficira JNA, Bojkovskog i Stanka Vujanovića. To su lica koja on pominje i još nekih drugih oficira i ovaj svedok, Jovan Dulović, rekao je da je lično prisustvovao tom sastanku na kome ste vi izjavili: "Mi smo svi jedna armija". Ta izjava da smo svi jedna armija, ne vidim neki njen poseban značaj, ali da li znate nešto o tom sastanku i o tome šta je ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, postavite pitanje. Prestanite s komentarom. Kako glasi pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle 12. novembra 1991. godine u Vukovaru sastanak sa grupom oficira. Da li se sećate tog sastanka i šta se, u stvari, dogodilo tada? Šta je bilo u pitanju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Jovan Dulović apsolutno izmišlja. Takvog sastanka, jednostavno, nije bilo. Ja sam obilazio celi Vukovar do same linije fronta. Svuda sam bio i sastajao se sa raznim ljudima, ali jedan jedini pravi sastanak sa oficirima sam imao kada mi je tadašnji pukovnik, sadašnji general, Mrkšić, priredio večeru u svom komandnom šatoru i tada je tu bio i njegov načelnik štaba, mislim da je bio pukovnik Panić i tada je bila grupa oficira. Bio je i Šljivančanin. Mogao je biti i Radić, ali drugog sastanka nije bilo. Ali ja imam drugu informaciju. U postupku koji se protiv mene vodi, u okviru dokumenata koji su dostupni javnosti, Dulović tvrdi da nije bio na sastanku, nego da je stajao na stepenicama, da su vrata bila otvorena i tako je on čuo razgovor. Što se tiče same izjave, ja apsolutno ne verujem ljudima koji mogu tako precizno da se sete izjava od pre 15 godina, ali je tačno da sam ja svuda gde sam obilazio ratišta ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Ja sam vas zaustavio. Pustite gospodina Miloševića da to pitanjem dobije od vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ste objasnili da je on to rekao na stepenicama, čuo na stepenicama, a vi tvrdite da ste imali sastanak u šatoru.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. I tvrdim da na toj večeri nije bio Jovan Dulović. A što se tiče mog stava, ja sam svuda bio protiv paravojnih formacija i insistirao da svi srpski borci budu u sastavu JNA i otuda je moguća i moja izjava "svi smo mi jedna armija", jer ja sam tako svuda nastupao. I u javnosti i u medijima. Ja sam se borio za očuvanje JNA i bio sam apsolutno protiv bilo kakvih paravojnih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto je ovde bilo nejasno šta, u stvari, on govori, ja moram ipak da vam citiram transkript, praktično na insistiranje gospodina Robinsona. Nije jasno šta je on ovde govorio. On je govorio i pomenuo datum 12. novembar. Preskočiću najveći deo ovog transkripta. Počecu samo tamo gde on pominje direktno vas. To je na strani 11.683 i kaže: "Da li je u jednom trenutku osoba koju ste vi opisali kao Vojislava Šešelja došla u tu kuću?" Odgovor: "Da". Ne vidim kad je to tačno bilo 18.00, 18.30, nije važno, ali on kaže: "Došao je sa svojom pratnjom. Bili su naoružani". On govori o tome da ste došli u neku kuću u kojoj su bili ovi oficiri koje sam vam pomenuo, Radić i drugi. Slučajno je, kao, naišao Šljivčanin, onda Saša Bojkovski, kapetan, Stanko Jovanović, komandir prvog odreda, da su svi ti ljudi tu bili. Vi ste došli sa naoružanom pratnjom oko 18.30. Da li išta od tih događaja, od toga šta opisuje ovde svedok i ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Apsolutno je nemoguće da je bio takav neki sastanak. Ne isključujem mogućnost, jer ja sam ulazio i u mnoge kuće tamošnjih Srba. Ljudi su me pozivali. Hteo sam da vidim kako se živi u ratnim uslovima. Desilo se u vreme mog boravka da je eksplodirala mina i ubila vojnika na biciklu ili na motoru, koji je stanovao tu negde u blizini. Vojnik je bio iz Vukovara, pa sam išao njegovoj porodici da izjavim saučešće. Bilo je mnogo susreta, ali nije bio nijedan sastanak osim ove večere u komandnom šatoru tadašnjeg pukovnika, sadašnjeg generala Mrkšića, to tvrdim. Drugo, ja sam bio naoružan. Imao sam automatsku pušku. Bio sam u uniformi. Sa mnom je uvek bilo nekoliko vojnika, nekoliko dobrovoljaca. Iz Beograda je sa mnom išao samo jedan moj pratilac. Moj lični pratilac tadašnji, Petar Panić i niko više iz Beograda sa mnom nije došao. Ali tamo je uvek bilo

vojnika u mom društvu i po svim prvim linija sam išao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ljudi s kojima ste se kretali nisu bili vaša pratnja, već ljudi s kojima ste tu razgovarali, koliko ja razumem ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Iz Beograda je sa mnom došao samo jedan pratilac, to je bio Petar Panić ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Možda je bio još jedan kao vozač, ne mogu se sada tačno setiti. Moguće da je još jedan bio kao vozač, ali uglavnom sam ja tada vozio svoj lični automobil gde god bih se kretao i po frontovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postavljeno mu je pitanje od druge strane: "Možeta li da nam opišete šta se dogodilo nakon što je gospodin Šešelj ušao u kuću?" i onda on objašnjava, kaže: "Zajedno sa oficirima Radićem, Bojkovskim, Stankom Vujanovićem i nekim drugim oficirima iz artiljerijskih jedinica, otišao je u najveću prostoriju u toj kući, gde je održan sastanak. Gde ste vi bili kada je održan taj sastanak?". Odgovor: "Sto je bio odmah do vrata i ja sam bio kod stola odmah do vrata te sobe. Vrata su bila odškrinuta i moglo se čuti ono što se govori unutra", pitanje: "Da li ste mogli da čujete gospodina Šešelja kad je tokom sastanka govorio?" Odgovor: "Vrlo jasno", pitanje: "Jeste li mogli da identifikujete glas koji ste čuli, da li ste mogli da ga identifikujete kao glas gospodina Šešelja?" Odgovor: "Apsolutno". I onda on objašnjava, pitali su ga da li je slušao šta ste rekli i da li je zabeležio vaše reči a on kaže: "Da, da". Pitanje: "Kako ste to zabeležili njegove reči?" Onda on objašnjava da još uvek ima vaše reči u beležnici, kako kaže ovde i da može to da ponovi.

SUDIJA ROBINSON: Vreme je za pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dugačko je ovo sve šta on objašn-

java gde mu je taj zapis, u kaputu, u hotelu, ne znam gde, samo ga ovde nije doneo i onda on citira šta ste vi rekli. Citira vaše reči na strani 11.687: "Mi smo svi jedna armija. Ovaj rat je veliki ispit za Srbe. Oni koji prođu taj ispit, biće pobednici. Dezerteri se moraju kažnjavati. Nijedan ustaša ne sme živ da napusti Vukovar". Da li ste vi to rekli, gospodine Šešelj, ovo što tvrdi ovde Dulović?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Dulović je pisao, ranije izveštavajući iz Vukovara, kako sam insistirao da vojnici, pre svega dobrovoljci, budu maksimalno disciplinovani, kako sam nastupao protiv pijanstva i tako dalje ...

SUDIJA ROBINSON: Ne. Gospodine Šešelj, pitanje je glasilo da li ste vi rekli to šta vam Dulović pripisuje, a to je: "Ovaj rat je veliki ipit za Srbe. Dezerteri ne smeju da prođu nekažnjeno, nijedan jedini ustaša ne sme živ da napusti Vukovar". Da li ste vi to rekli?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa, pazite. Sama tvrdnja je besmislena, jer sastanka nije bilo. Veliki deo te Dulovićeve izjave zaista odgovara onome šta je bio moj stav i šta su bili moji javni nastupi, ali to nije moglo biti precizno, baš onako kako sam izgovorio i gde sam izgovorio. Vi mene pitate na osnovu jedne izmišljotine, jesam li ja to rekao na sastanku za koji ja tvrdim da ga uopšte nije bilo. Ali sam na mnogim drugim mestima ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala. Gospodine Miloševiću, dobili ste odgovor.

SUDIJA BONOMI: Ali ja nisam dobio odgovor. Ja sam mislio da ste rekli da je nekakav sastanak održan, ali da je on samo prisluškivao taj razgovor sa mesta gde nije trebao da bude. Da li sada govorimo o nekom drugom događaju?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja sam rekao da je bila večera u komandnom štabu pukovnika Mrkšića. Tu apsolutno Dulovića nije bilo i Dulović uopšte ne svedoči o toj večeri. On tvrdi da je bio neki drugi sastanak, mimo

ovoga, gde sam ja davao takve izjave, u nečijoj kući. E to je izmišljotina. Drugog sastanka nigde nije bilo, osim sastanka u šatoru pukovnika Mrkšića.

SUDIJA BONOMI: Da li je moguće da je to izrečeno na toj večeri koju vi spominjete?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa, pazite, ja na toj večeri nisam držao političke govore i besmisleno je da takve izjave dajem. Na toj večeri je bilo govora kako se odvijaju operacije, koji su problemi, šta se uopšte dešava, konkretno. To su bili sve viši oficiri i sad ja njima da pametujem "svi smo mi jedna armija" i takve stvari. Naivno je suviše. Razgovaralo se o mnogo ozbiljnijim stvarima.

SUDIJA BONOMI: Želim ponovo da vam postavim pitanje: da li je moguće da ste vi to rekli na tom sastanku ili na toj večeri? Da ili ne?

SVEDOK ŠEŠELJ: Na toj večeri ne, jer to su suviše uopštene stvari koje sam mogao reći na drugim mestima, ali ne na toj večeri ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi ikada te reči izrekli? Bilo kada?

SVEDOK ŠEŠELJ: To da smo svi jedna armija, to je bio moj opšti politički stav, da treba pobediti ustaše, takođe, da nijedan ne sme živ da izađe ... Tako precizno nije rečeno, ali da svi treba da budu pohvatani, ko bude živ uhvaćen da mu bude suđeno ... Ja sam se više puta javno zalagao da im se sudi, ali sam dva puta davao izjave preko srpskog radija u Vukovaru, gde sam pozivao hrvatske policajce i paravojnike da se predaju, da bi, u tom slučaju, im se garantovao postupak propisan za ratne zarobljenike i to Tužilaštvo može da dođe do snimaka sa radio stanice u Vukovaru. To su, dakle, moje javne izjave, ali ovde očigledno ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste objasnili i motive i pozadinu, a dali ste i neki dokument gde se može utvrditi koliko ovaj svedok uopšte može da bude tretiran kao valjan izvor informacija. Preći ćemo dalje, gospodine Šešelj. Borisav Jović je ovde govorio o tome da srpsko-jugoslovensko rukovodstvo nikad nije želelo Veliku Srbiju i da su postojale tri opcije a to su: prva – očuvanje Jugoslavije kroz ustavne promene; druga – u slučaju dezintegracije Jugoslavije, organizovanje referenduma na kome bi narodi imali pravo na samoopredeljenje i treće – obezbeđenje jednakosti među Srbima u republikama izvan Jugoslavije, jednakost za Srbe u republikama izvan Jugoslavije. On je svedočio 19. novembra 2003. godine, a to se nalazi na stranicama transkripta 29.215 i 29.216. Dakle, govorio je o te tri opcije. Nadam se da ste zapamtili šta sam vam citirao?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa to je u osnovi tačno, jer u jugoslovenskoj ustavno-pravnoj teoriji i praksi nije postojalo i nikad nije pominjano pravo federalnih jedinica na samoopredeljenje, uključujući i otcepljenje. Postojalo je samo pravo naroda, odnosno nacija na samoopredeljenje, ali ni ono nije uključivalo otcepljenje, jer se smatralo da je to jednokratno pravo i da su svi narodi u bivšoj Jugoslaviji posle Drugog svetskog rata to pravo iskoristili, opredeljujući se da žive u Jugoslaviji kao federalnoj državi ravnopravnih republika.

SUDIJA BONOMI: Mogu li, gospodine Šešelj, da vas pitam kako se to uklapa u poglede koje ste jutros izrazili o Sloveniji?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja vam iznosim svoje stavove, a s druge strane, u situaciji u kojoj zemlji prethodi raspad, onda se postavlja pitanje da li treba Sloveniju na silu zadržavati u Jugoslaviji, a nema nerešenih etničkih problema. Ispočetka stav, većinski, političkih faktora je bio da se ne sme dozvoliti ni Sloveniji otcepljenje. Ja sam bio prvi koji se zalagao da se Sloveniji da to pravo.

SUDIJA BONOMI: Da li je onda kratak odgovor da vi kažete da vi prihvatate osnove za otcepljenje Slovenije, ali da, strogo govoreći, njihovo otcepljenje se nije uklapalo u tada važeći pravni režim. Oni su trebali da slede jedan drugačiji put, ali zbog sastava stanovništva, vi prihvatate da ono šta su oni učinili nije nerazumno.

SVEDOK ŠEŠELJ: To je bilo protivpravno, nema nikakve sumnje, ali da bi se izbegao rat, bilo je, po mom mišljenju, bolje pustiti Sloveniju da mirno ode, nego se sukobljavati sa slovenačkim narodom.

SUDIJA BONOMI: Shvatio sam, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle vi ste, vi se slažete sa onim šta je Jović ovde rekao u vezi sa ovim ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U osnovi se slažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, dakle, bilo tačno. A da li je to tačno ovo šta je Jović izjavio, to je na 29.272. stranici transkripta: "Da se političko rukovodstvo naše plašilo da ne dođe do genocida nad Srbima u Hrvatskoj, kao tokom istorije." On upravo o tome govori.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Toga su se svi Srbi plašili. To je bio nepodeljeni strah unutar celog srpskog naroda, jer je Tuđman otvoreno izrazio svoju volju za kontinuitetom sa bivšom Nezavisnom Državom Hrvatskom, kao Hitlerovim (Adolf Hitler) satelitom, obnovio je ideologiju, saopštio da je takva fašistička tvorevina bila izraz istorijskih težnji hrvatskog naroda i Srbima je sve bilo jasno. Ništa dobro Srbi od te Tuđmanove države nisu mogli da očekuju. Bitna je još jedna razlika između Slovenije i Hrvatske ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to smo već čuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Jović je ovde rekao, to je na stranici transkripta 29.380 i 29.381 da je u Klivlendu (Cleveland) februara meseca 1990. godine Tuđman izjavio da je glavni cilj njegove

stranke da odvoji Hrvatsku od Jugoslavije. Februara 1990. godine još uvek Tuđman nije bio na vlasti. Da li se i vi sećate ove Tuđmanove izjave u Klivlendu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja se sećam čitave Tuđmanove turneje po Americi (United States of America) i Kanadi (Canada) i to nije jedina njegova izjava te vrste. Gde god je nastupao, on je iznosio takav stav kao sastavni deo svog predizbornog programa i na osnovu toga prikupio ogroman novac od hrvatske ustaške emigracije, koji je koristio u predizbornoj kampanji. Ali on je takve izjave davao i u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da završimo sa citiranjem ovih svedočenja gospodina Jovića ... On je rekao, u transkriptu je to 29.273 i 29.274, jedan politički stav koji je onda bio opšteprisutan, da je preuranjeno priznanje Hrvatske i Slovenije od strane Nemačke (Germany), ubrzalo krizu i dovelo do izbijanja rata. Da li je to i vaše shvatanje događaja iz tog vremena?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa mislim da je Borisav Jović tu previdio jednu činjenicu. Prvi je Vatikan (Vatican) priznao nezavisnost Hrvatske, pa onda Nemačka, ali to je zaista ubrzalo ratni rasplet i u ostatku Jugoslavije. Do priznanja je došlo nakon što je prihvaćen Vensov plan (Vance-Owen Plan) kad je trebalo tragati za mirovnim rešenjem. Slično se desilo u Bosni. Prihvaćen je Kutiljerov plan (Cutileiro Plan), pa odmah priznata nezavisnost i izazvan rat. Dakle, onaj ko je nakon prihvatanja mirovnog plana jednostrano priznao nezavisnost i to na protivpravan način, jer se nezavisnost nije mogla priznati ako centralna vlast nema kontrolu nad celom teritorijom. Nezavisnost se mogla priznati samo van teritorije Srpske Krajine, po međunarodnom pravu, to sam apsolutno siguran. Toliko se ja razumem u međunarodno javno pravo. Dakle, onaj ko je to jednostrano uradio, prvo Vatikan, pa Nemačka, pa Evropska zajednica (European Community), pa Amerika, onaj je posle izazvao nove ratove i novu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 29.278 i 29.279, Jović govori o tome da sam ja bio protiv uspostavljanja srpske vojske.

Možete li to da osporite ili potvrdite i istovremeno da ogovorite na pitanje ko je u Srbiji bio za uspostavljanje srpske vojske?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Svi faktori vlasti u Srbiji bili su protiv uspostavljanja srpske vojske. Svi faktori vlasti borili su se za očuvanje Jugoslavije i Jugoslovenske narodne armije, pa i vi lično i vaša partija. Međutim, u opoziciji je situacija bila drugačija. U opoziciji je jedino Srpska radikalna stranka bila za očuvanje JNA, ali i za reformu JNA, za skidanje komunističkih simbola, pre svega. A prozapadne političke partije su bile za ukidanje JNA i formiranje srpske vojske, jer su želele zapravo i srbijanski separatizam, a, s druge strane, želele su da stvore osnovu da se Srbija i vlast u Srbiji, ako se formira srpska vojska, pa pomogne Srbiji preko Drine ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Šešelj, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste maločas, govoreći o Duloviću, pomenuli i svedoka Dejana Anastasijevića koji je ovde svedočio najpre kao svedok K-1, a kasnije pod svojim imenom. On je izjavio da vas je on intervjuisao više puta. Rekao je za vas da ste vi bili moj nacionalistički satelit i da ste mu vi jednom prilikom rekli da ste u periodu 1991. i 1992. godine bili u veoma bliskim prijateljskim odnosima sa Jovicom Stanišićem i da se vaša saradnja sa njim odnosila na organizovanje paravojnih formacija u Hrvatskoj i Bosni. To možete da nađete na transkriptom stranicama 11.480 i 11.481 iz svedočenja Dejana Anastasijevića ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Dejan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta vi možete o tome da kažete?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Dejan Anastasijević je prvo bio špijun Službe državne bezbednosti Srbije, a onda su ga preuzele zapadne obaveštajne službe. I to nije usamljen primer. Takav je bio, na primer i Goran Svilanović i još neki. Drugo, ja sam već rekao da sam Jovicu Stanišića prvi put sreo u novembru 1992. godine, ali 1993. godine kada je došlo do žestokog sukoba između Srpske radikalne stranke i Socijalističke partije Srbije, ja sam krenuo u žestoku propagandnu

ofanzivu i protiv vas lično i protiv Socijalističke partije Srbije i protiv Jovice Stanišića, kao šefa Državne bezbednosti. I ja moram ovde otvoreno da kažem da u toj propagandnoj ofanzivi nisam birao sredstva kojim ću vas u javnosti oblatiti, diskvalifikovati, uvrediti, bilo šta drugo uraditi šta će kod vas izazvati bes, mržnju i sve ostalo. A imao sam direktne povode. Vaša parija je prvo mene u zvaničnom saopštenju napala da sam kriminalac, da sam ludak, da sam alkoholičar, ja koji godišnje, možda, dva-tri puta okusim alkohol, koji uopšte ne ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Hvala vam, gospodine Šešelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste hteli da kažete u vezi s ovim šta on kaže da ste bili u izvanrednim odnosima i da se to odnosilo na angažovanje paravojnih formacija u Hrvatskoj i Bosni?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Jovica Stanišić kao šef Službe državne bezbednosti nakon direktnog sudara naše dve partije, počeo je da hapsi dobrovoljce Srpske radikalne stranke i da izdaje javna saopštenja, da su uhapšeni kao zločinci, pa su kod njih nalazili po jedan ili dva komada oružja, a državna televizija je prikazivala snimke nekih skladišta oružja koji su nalaženi kod ko zna koga. Svi ti dobrovoljci koji su hapšeni optuživani su da su ratni zločinci u javnosti, a desilo se to da su posle mesec dana puštani. Niko nije ni procesuiran, koliko se ja sećam ili su neki prekršajno kažnjeni. Zbog tog hapšenja, bezrazložnog, koje je činila Služba državne bezbednosti Srbije, ja sam krenuo u obračun sa Jovicom Stanišićem svim sredstvima. Šta god mi je palo napamet, ja sam u javnosti plasirao protiv Jovice Stanišića. On je bio moćan, najmoćniji čovek tajne sužbe, smatralo se jedan od najmoćnijih ljudi u Srbiji. Mnogi su tvrdili da je posle vas najmoćniji i ja sam koristio sva sredstva koja su mi stajala na raspolaganju, uopšte nisam birao. Odatle potiču raznorazne moje izjave. E sad, možda se desilo da je ovo haško Tužilaštvo protiv vas i Jovice Stanišića pisalo optužnice na osnovu napisa u štampi, pa čak i mojih izjava, ali utoliko će im optužnica lakše pasti i to će, verovatno, biti moja istorijska zasluga.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je to tačno ovo šta kaže Dejan Anastasijević da vas je više puta intervjuisao i u kom smislu vi cenite da on, kao svedok, nije pouzdan?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, mi smo imali samo jedan razgovor, ali ne mogu se precizno ni setiti. Znate, ne mogu uopšte da se setim njegovog izgleda u trenutku razgovora, jer ja sam razgovarao sa mnoštvom novinara. Ali, u svakom slučaju, ako me je intervjuisao, taj intervju je objavljen u listu "Vreme" i može se pročitati. Dakle, to je veoma lako razjasniti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A što se tiče Dejana Anastasijevića, ja sam došao do njegovog kompletnog dosijea u Službi državne bezbednosti, jer moja mreža je razgranata. Ja imam ljude od poverenja svuda, pa čak i u ovom haškom Tužilaštvu, jer sam i preko mojih ljudi u haškom Tužilaštvu dolazio do vrednih dokumenata. Ja sam, na primer, u ovoj istoj knjizi objavio saslušanje Jovice Stanišića pred haškim istražiteljima. Do toga sam došao preko mog čoveka u Tužilaštvu. Ja sam, dakle, čovek koji zna te poslove da radi i što mi zatreba, ja pronađem ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, svedok C-037 je u više navrata govorio o vama. 27. septembra 2002. godine, to je na stranicama transkripta 10.342, 10.342, na pitanje o mapi Jugoslavije na kojoj su povučene neke linije, svedok je objasnio da tu liniju povezuje sa idejom o kojoj je Šešelj govorio. "Po Šešeljevom viđenju, to su nove granice srpske države, Velike Srbije". Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja ne mogu tačno da razaznam šta je konkretno svedok rekao, ali je i te kako tačno da je Srpska radikalna stranka uradila geografsku kartu Velike Srbije sa zapadnim srpskim

etničkim, odnosno nacionalnim granicama, na liniji Karlobag - Ogulin - Karlovac - Virovitica i na tome postoji ekskluzivno autorsko pravo Srpske radikalne stranke. Za to se uvek isključivo zalagala Srpska radikalna stranka i niko, niko drugi ni u Srbiji ni u Republici Srpskoj ni u Srpskoj Krajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, to je bilo pola pitanja. Druga polovina pitanja mu je ... Ja ću vam citirati to sa strane 10.343, 10.344 i 10.345, kaže: "Šešelj je imao na umu državu koja bi uključivala samo Srbe, a što se Hrvata tiče, najbolje bi za njih bilo da odu u Hrvatsku. Albanci bi trebalo da žive u Albaniji (Albania)", svedok se ne seća da li je Šešelj govorio o Bošnjacima i govori da ste u to vreme, ali da prvo ovo raščistimo. Dakle, po tome vi ste, dakle, imali na umu koja bi uključivala samo Srbe, a za Hrvate je najbolje da idu u Hrvatsku, a Albanci da žive u Albaniji.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Politika Srpske radikalne stranke i moja lično je bila da ta jedinstvena srpska država obuhvati skoro sve Srbe, Srbe pravoslavce, Srbe katolike, Srbe muslimane. Što se tiče Albanaca, zalagao sam se da se proteraju albanski emigranti koji nisu stekli naše državljanstvo a delovali su sa separatističkih pozicija. Nikave Bošnjake nisam mogao ni pominjati, jer je bošnjačka nacija tek kasnije izmišljena. Ona je izmišljena negde 1994., 1995. godine, kad li to beše? To je potpuno izmišljena, to je, dakle, najnovija izmišljotina, kada je reč o tim nacijama. Srpska radikalna stranka se uvek dosledno zalagala za punu ravnopravnost pripadnika svih nacionalnih manjina na našem prostoru i zbog toga smo u našem članstvu imali i Mađare i Rumune i Bugare i sve druge pripadnike nacionalnih manjina, Slovake i tako dalje.

SUDIJA BONOMI: Kada govorite o Srbima katolicima u ovom kontekstu, da li tu mislite na ljude koji se smatraju ljudima koji žive u Srbiji ili govorite o Srbima katolicima o kojima ste ranije govorili, a koji danas sebe smatraju Hrvatima?

SVEDOK ŠEŠELJ: Govorim i o Srbima katolicima danas koji danas sebe

smatraju Hrvatima. 1900. godine u Zagrebu je održan hrvatski katolički kongres na kome je prvi put proklamovano da su svi katolici koji govore, kako je tada rečeno, srpsko-hrvatski ili hrvatsko-srpski jezik, Hrvati. Šta se desilo? Prvo su Hrvati prihvatili srpski jezik kao svoj književni jezik ...

SUDIJA BONOMI: Nisam tražio da iznosite sve te detalje. Da li iz vašeg odgovora proizilazi da kada govorite o Srbima koji su muslimani, da vi, u stvari, govorite o ljudima koji sebe smatraju Bošnjacima?

SVEDOK ŠEŠELJ: Koji od pre nekoliko godina sebe smatraju, nazivaju Bošnjacima, da, o njima govorim. Jer svi vrhunski intelektualci iz reda takozvanih Hrvata i takozvanih Muslimana, sadašnjih Bošnjaka ...

SUDIJA BONOMI: Nije mi potrebno objašnjenje iz istorije. Meni je dovoljno ono šta ste rekli da shvatim o čemu govorite kada spominjete te ljude. Ja sam jednostavno hteo jedno objašnjenje i vi ste to i izneli. Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bi ovo bilo potpuno, gospodine Šešelji, da napravimo jednu malu digresiju. Da li vam je poznat jugoslovenski pisac Meša Selimović?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Mehmed Meša Selimović je Musliman iz Bosne ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... i najveći srpski, jedan od najvećih srpskih pisaca svih vremena. Za sebe je rekao: "Ja sam Srbin, porodica mi je srpska, otac mi je bio Srbin, svi smo Srbi". To je ostavio u svom testamentu, znajući posle smrti da će neko pokušati da ga svojata i proglašava pripadnikom veštačke nacije. Ali nije samo Meša Selimović ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mehmed Meša Selimović ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Mehmed Meša Selimović, zatim Hasan Kikić, Skender Kulenović, Ćamil Sijarić i tako dalje. Svi vrhunski intelektualci iz reda Mulimana, za sebe su isticali da su Srbi. Tako se desilo i kod ovih navodnih Hrvata. Od Ivana Gundulića i svih dubrovačkih književnika, preko Ive Vojnovića, preko Ivana Stojanovića, Milana Rešetara, Vladimira Dvornikovića do Ive Andrića, svi su oni katolici, ali su se ponosili da pripadaju srpskoj naciji. Veštački su posle Srbi katolici pretvarani u Hrvate, naterivani prvo da se izjasne kao Hrvati, a posle ispiranja mozga, masovno se izjašnjavaju i naterivani su prvo da se izjašnjavaju kao Muslimani. Posle višedecenijskog ispiranja mozga, oni su sad i ubeđeni da su zaista neka muslimanska nacija. A sad im je i to promenjeno, pa je izmišljena bošnjačka nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, Meša Selimović za koga znamo da je jedan od najistaknutijih srpskih pisaca, je u svom testamentu koji je ostavio u Srpskoj akademiji nauka, napisao da je Srbin.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. To je tačno i taj tekst je objavljen u njegovoj knjizi "Sećanja".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim da je dovoljno o tome aspektu ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, ja moram da vas podsetim na Josifa Pančića. Josif Pančić je Srbin katolik, koji je bio prvi predsednik Srpske kraljevske akademije nauka. Čitav niz je drugih primera. U mojoj knjizi "Ideologija srpskog nacionalizma" posebno poglavlje je posvećeno Srbima katolicima, sa čitavim nizom primera, posebno poglavlje o Srbima muslimanima, sa čitavim nizom primera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz ovog svedočenja svedok C-037, osim ovoga šta ste sad odgovorili, on tvrdi kako u to vreme Šešelji je bio u velikoj meri zastupljen u štampi, na radiju i televiziji. "Izveštavano je o svim njegovim govorima. Novinari su ga svuda

pratili. Ovo uključuje i državnu televiziju. Data mu je bila totalna sloboda govora". Objasnite mi, molim vas, šta to znači da je vama data totalna sloboda govora? Da li bi to trebalo da podrazumeva da nekome nije data totalna sloboda govora u Srbiji devedesetih godine? Ko je to imao totalnu slobodu govora, a ko nije? Nabrojte nekoga ko nije imao totalnu slobodu govora?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nemoguće mi je da nabrojim, jer posle poluvekovne komunističke diktature, prva je vaša vlast, gospodine Miloševiću, u Srbiji uvela potpunu slobodu misli i govora. Potpunu. A nije tačno da sam ja bio najviše zastupljen u medijima. Posle izbora 1992. godine, Snežana Milivojević sa još jednom saradnicom čijeg se imena ne sećam, objavila je knjigu, koliko me sećanje služi, pod naslovom "Ekranizacija izbora" i u toj knjizi je na osnovu empirijskih podataka, pokazala da je Srpska radikalna stranka bila najmanje zastupljena u medijima u odnosu na druge političke partije. Naše korišćenje medija je bilo najefikasnije, jer mi smo jedna od retkih političkih partija koja je sa intimnim ubeđenjem u istinitost onoga šta govori, zastupala svoje ideološke stavove. U moru raznoraznih prevaranata koji su zapljusnuli srpske političke procese, mi smo blistali kao ljudi koji su iskreno ubeđeni u svoju ideologiju i veruju iskreno u ono šta slede. To je nas učinilo prepoznatljivim. I mi smo pokazali spremnost i da se žrtvuemo za svoje ideje, za razliku od drugih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, vi ste sami doputovali u Hag kad ste čuli da je podignuta optužnica protiv vas?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa me neočekivano uhapsiše na aerodromu. Da. Ja sam želeo da dođem u Hag (The Hague). Ja sam se 10 godina nudio Haškom tribunalu, zvao telefonom haško Tužilaštvo nekoliko puta. Oni to imaju verovatno u evidenciji, jer da ovo prođe bez mene, ja bih bio duboko tužan.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Šešelji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nema u transkriptu ovoga šta je gospodin Šešelji rekao na kraju.

SUDIJA ROBINSON: Rekao je da se ponudio Hagu, da je hteo da dođe.

SVEDOK ŠEŠELJ: A i da bih bio tužan da nisam došao. Iskreno tužan. Važno je, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, sad je to kompletno. Sada imamo potpunu sliku, gospodine Šešelj. Izvolite, gospodine Miloševiću. Sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 10.346 ovaj isti svedok, C-037, kaže: "Nesrbi nisu bili poželjni na teritoriji Krajine. Pre svega, to je rekao Šešelj, a Srbi sa drugih teritorija bi došli u Krajinu".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je apsolutno neistina da sam ikada rekao da su nesrbi nepoželjni na Krajini, u Krajini. Izneću vam jedan detalj. Kad sam bio u Mirkovcima u vreme rata, u jedinici lokalnih teritorijalaca bilo je i Hrvata. Neke od njih sam i upoznao. Na ulazu u selo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, izvinjavam se što vas zaustavljam, ali odgovorili ste na pitanje. Mora da se zaustavi ta tendencija da vi nastavite sa pričom. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isti svedok kaže da se ne seća da ste bili umešani u incident na Plitvicama, a da ste na sastanku u Srbu bili prisutni, ali niste govorili, već ste samo svratili. Da li je on to pratio, dakle, vaše ponašanje i prisustvo u Krajini i da li je to autentično izneo ovde?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja sam već potvrdio da sam bio na mitingu u Srbu. Tamo nisam govorio, tamo su govornici bili Jovan Rašković, Milan Babić i još neki. Ne mogu se ni setiti ko je sve govorio ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali kaže da niste bili umešani u ovo

na Plitvicama.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A to na Plitvicama je bilo mesec dana ranije, pre mog dolaska. Negde u martu, krajem marta. Kad li je to bilo? Tamo je upala hrvatska specijalna policijska jedinica, izazvala sukob sa srpskim policajcima. Koliko me sećanje služi, poginuo je jedan srpski i jedan hrvatski policajac. A onda je došla jedinica JNA da interveniše i da smiri te sukobe. A ja sam posle učestvovao u protestnim maršu srpskog naroda na Plitvice. To je bilo više od mesec dana posle samog događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je bilo 2. maja, koliko me sećanje služi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani transkripta 10.429, ovaj isti svedok, C-037, 30. septembra 2002. godine je svedočio, tvrdi da u Balincima i Baćinu su počinjeni zločini od strane Šešeljevih radikala, naravno, uz pomoć lokalnih ekstremista. To je njegova tvrdnja, dakle Balinci i Baćin, zločini počinjeni od strane Šešeljevih radikala uz pomoć domaćih ekstremista.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikada nisam čuo ni za jedan zločin koji bi eventualno izvršili dobrovoljci Srpske radikalne stranke. Mi smo bili veoma rigorozni. Za manja krivična dela, za krađu, eventualnu pljačku i tako dalje, mi smo isključivali iz stranke i predlagali da se ti dobrovoljci isključe iz jedinica. Nikada nisam bio obavešten da je bilo koji dobrovoljac Srpske radikalne stranke izvršio ozbiljniji zločin. Ni jedan jedini slučaj se nije desio. Oficiri, komandanti JNA, uvek su isticali kao primer discipline dobrovoljce Srpske radikalne stranke, u više navrata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 10.431 on kaže da su u Voćinu od dobrovoljaca bili aktivni Šešeljevi radikali a na pitanje ko je ubio ove ljude, hrvatske porodice 15. decembra 1991. godine, svedok je odgovorio da pema onome šta su rekli lokani stanovnici, to su

učinili Šešeljevi radikali i lokalni ekstremisti.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je izmišljotina. Srpski radikali u tome nisu učestvovali. Oni su bili smešteni, koliko mene sećanje služi, negde 10 kilometara od Voćina i srpski radikali, pri povlačenju srpskih snaga, teško su stradali u selu Mašička Šagovina. U jednom danu bilo je 11 poginulih dobrovoljaca Srpske radikalne stranke, izvestan broj je ranjen i pao u hrvatsko zarobljeništvo. Iako su ih mučili u zarobljeništvu, ponižavali na najgore načine, svi su oni posle pušteni, nijedan nije posle procesuiran. Nikad se nije desilo da je neki dobrovoljac Srpske radikalne stranke bilo gde optužen za ratne zločine, do nedavno. Nedavno se desilo da je optužen Miodrag Lančuzanin Kameni u ovoj grupi kojima se sudi u Beogradu. Ali ja imam dokument koji mi je dostavilo Tužilaštvo, koji je dostupan javnosti iz koga se vidi da Kameni nije učestvovao u Ovčari i da su ga učesnici streljanja u Ovčari sutradan nazivali pogrdnim izrazima, ako mi Pretresno veće dozvoli, ja bih upotrebio taj izraz, jer on je sadržan u dokumentu koji mi je dalo Tužilaštvo. Ako smem da kažem, mnogo je bezobrazan izraz, gospodine Robinson. Mogu li da kažem? Ako dozvoljavate, ja ću reći? Ako ne dozvoljavate, neću. Ali su ga tim izrazom ...

SUDIJA ROBINSON: Vreme je za pauzu. Vratićemo se na to pitanje nakon pauze. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, ovaj isti svedok C-037, to je stranica transkripta 10.434 govori o hrvatskim civilima koji su ubijeni početkom oktobra 1991. godine i kaže da ono šta je bilo urađeno u Balincima, su uradili lokalni ekstremisti i Šešeljevi dobrovoljci. Da li vi išta znate o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja da vam iskreno kažem, uopšte nemam predstavu gde se ti Balinci nalaze, a kamoli da vam nešto konkretnije kažem. Zaista ne znam gde su Balinci.

SUDIJA ROBINSON: Ali da li vaši dobrovoljci znaju gde su Balinci?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa to je sad nemoguće pitanje. Ja ne znam sva mesta gde je Jugoslovenska narodna armija upućivala i dobrovoljce Srpske radikalne stranke, ali ja nisam nikad ranije čuo za Balince. Balinci se pojavljuju kao geografski pojam od nedavno tek i ne znam za zločine u Balincima, eventualnim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ: I neverovatno mi je ...

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, s obzirom na strukturu vaše stranke, da li biste vi znali da su neki vaši dobrovoljci počinili neki zločin?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Apsolutno sam ubeđen da bih odmah saznao da su bilo gde dobrovoljci Srpske radikalne stranke učestvovali u zločinima. Odma bi to neko javio, odmah bi stranka intervenisala, ali takvih informacija jednostavno nije bilo. Ja sam rekao, za manja krivična dela koja su se dešavala, mi smo odmah insistirali, prvo isključivali iz stranke, a drugo, insistirali i da odgovarajuće jedinice takve odstrane iz svojih redova. Ja sam pomenuo slučaj tog Žuće koji je negde zatečen u krađi u Istočnoj Slavoniji i odmah je bio odstranjen. Posle je on tvrdio da je Srpsku radikalnu stranku napustio zato što smo mi saradivali sa režimom. Znaite, često kriminalci nastoje da svoje postupke objasne ideološkim ili političkim faktorima, a ne nečasnim namerama koje su po sredi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, sada govoimo o dobrovoljcima Srpske radikalne stranke untar JNA. Vi kažete, znači, da ako su oni počinili neki zločin kao pripadnici JNA, da biste vi i vaša stranka o tome bili obavešteni?

SVEDOK ŠEŠELJ: Sigurno bismo na neki način bili obavješteni. Mislim da bi nas obavestila i naležna komanda JNA. Mislim da bi nas obavestili drugi dobrovoljci koji su naši članovi, a nisu pripadnici JNA, jer mi smo neprekidno insistirali da naši dobrovoljci moraju biti najdisciplinovaniji, da kao članovi stranke čuvaju čast i obraz stranke. Nama je i do toga bilo veoma stalo. Mi smo smatrali da bi bila strašna kompromitacija za stranku.

SUDIJA ROBINSON: Znam da ste vi u to uvereni, ali kakva vrsta institucionalne veze je postojala između JNA i Srpske radikalne stranke, veze koja bi nužno dovela do toga da vi takve informacije primite?

SVEDOK ŠEŠELJ: Nikakve institucionalne veze nije bilo. Mi smo kao građani i pojedinačno i kolektivno saradivali i pomagali JNA. Ima jedan slučaj, na primer, kad sam ja lično poslao pismo pukovniku Trbojeviću u Zapadnoj Slavoniji i tražio da se ljudi iz Srpske radikalne stranke, zaposleni na prikupljanju dobrovoljaca, stave na platni spisak JNA, jer je naše slanje dobrovoljaca u Zapadnu Slavoniju trajalo mesecima, na primer. I veliki broj ljudi je bio angažovan na njihovom prikupljanju i upućivanju, a ...

SUDIJA ROBINSON: Da li sam ja onda u pravu kad kažem da je jedini način kako biste vi dobili takve informacije, bio putem neformalnih kanala.

SVEDOK ŠEŠELJ: Da. Putem neformalnih, ali, mislim, iako su neformalni, da su ti kanali bili veoma pouzdani, jer kod naših članova je bila izražena i partijska svest i svest o partijskoj disciplini. I ako bi neko izvršio krivično delo, ja sam ubeđen, neko drugi ko bi saznao, da bi nas odmah obavestio.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, ovaj svedok kaže da su Šešeljevi radikali, to je na stranici transkripta 10.438, povlačeći

se, opljačkali i ubili Stojana Bojanića u Glavici, ali ih ne zna po imenu, a dogodilo se 20. ili 21. decembra. Ovaj ubijeni je očigledno po imenu i prezimenu Srbin. Da li ste čuli za to?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, za taj slučaj nikad nisam čuo, ali mi je neverovatno da se ne zna ko su izvršioi zločina. Po mom dubokom ubeđenju, svaki zločin ima ime i prezime. Iza svakog zločina se krije pojedinac ili grupa i svaki se zločin, s tog aspekta, može rasvetliti. To što je neko rekao "šešeljevci", mogao je reći i "Japanci", mogao je reći šta mu padne na pamet, "marsovci". Ja sam dobio u pretpretresnom podnesku Tužilaštva, na jednom mestu se kaže "Šešeljevi Beli orlovi". Tu se pravila i zbrka. Znaite, iz te zbrke nije u stanju ni Tužilaštvo da izađe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja se nadam da ste vi razjasnili da Beli orlovi nisu nikad imali veze sa Srpskom radikalnom strankom.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikad nikakve veze. A mi smo neprekidno kritikovali druge dobrovoljačke formacije, ako su učestvovala u kriminalu. Vi se, verovatno, sećate naših žestokih kritika arkanovaca, Mauzera i nekih drugih, Srpske garde i tako dalje. Kad bismo god saznali za tuđi kriminal, mi smo ga javno žigosali, jer smo smatrali da to nanosi veliku moralnu štetu srpskom narodu u celini i da ne odgovara srpskim nacionalnim tradicijama oslobodilačkih ratova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok kaže, na stranici 10.441: "Na području Sekulinaca, Bučja, Zvečeva i Ceralije, Šešeljevi ljudi su bili smešteni u oblasti između Zvečeva prema Slatini, a ne u drugim navedenim mestima." Da li išta znate o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja znam da su dobrovoljci Srpske radikalne stranke bili razmešteni u raznim mestima Zapadne Slavonije i u svakom trenutku je tamo bilo najmanje 500 dobrovoljca Srpske radikalne stranke. Svi pod jedinstvenom komandom. Njihov komandant je bio pukovnik Trbojević i on mi je hvalio, kad sam tamo obilazio, ja sam tamo bio nekoliko dana, spavao sam na Zvečevu, ima tamo neki planinarski dom ili nešto slično, tamo sam spavao, obilazio

sam razne linije i neprekidno mi je pukovnik Trbojević hvalio disciplinu dobrovoljca Srpske radikalne stranke, da spadaju u najdisciplinovanije. A ti dobrovoljci su upućivani otprilike na mesec dana, nekad na mesec i po dana, pa je dolazilo do smene dobrovoljca. Autobusi dovezu jednu grupaciju, a odvezu drugu. Znao, ljudi su imali porodične obaveze, imali su radne obaveze i tako dalje. I obično se išlo na mesec, mesec i po dana. Ali, u svakom trenutku, do pada Zapadne Slavonije, mislim da broj dobrovoljca Srpske radikalne stranke na tom području nije bio ispod 500 i oni su bili raspoređeni u raznim jedinicama. Nikada u jednoj jedinici nije bilo veće koncentracije naših dobrovoljaca od nivoa jedne čete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na stranici 10.467 transkripta on kaže: "Ljudi su se plašili Šešeljevih ljudi. Bili su okrutni, radili su svašta lokalnom stanovništvu. Zastrášivali su, pretili su. Neki od njih su bili umešani u pljačkanje. To je ono šta su mi ljudi rekli. Ljudi su mi se žalili da su opljačkani. Lokalno stanovništvo i srpsko i hrvatsko im nije verovalo i plašilo ih se. Šešelj je dolazio i posećivao svoje jedinice u novembaru 1991. godine u oblasti Zvečeva i vršio inspekciju svojih jedinica. Vršio je inspekciju u oblastima između Zvečeva, Voćina i oko Podravske Slatine." Za druga mesta svedok ne zna. Čuo je da je držao govore vojnicima koji su ga podržavali, ali nije bio prisutan, svedok. To je čuo od lokalnog stanovništva i ljudi koji su bili tamo. Dakle ovde je ... Vi ste bili u Zvečevu. Obišli te jedinice u kojima su bili vaši dobrovoljci, dakle ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Obilazio mnoge druge jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro. Samo da ovo razjasnimo ovde. Kaže: "Ljudi su se plašili Šešeljevih ljudi. Bili su okrutni, radili su svašta lokalnom stanovništvu." Pljačkali. "I lokalno stanovništvo i srpsko i hrvatsko im nije verovalo i plašilo ih se". Šta možete da kažete o tim konstatacijama?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, prejak je izraz "vršio inspekciju". Obilazio sam jedinice, znate. Nisam ja imao nikakve formalne nadležnosti za vršenje inspekcije, ali bilo je nekih problema kod kojih

sam se trudio da pomognem. Na primer, jednoj grupi dobrovoljca date su stare uniforme JNA, pa sam ja molio nadležne komande da im se daju novije uniforme, koje su lepše izgledale i bile su u maskirnim bojama i tako dalje. Ja sam razgovarao, prilikom obilaska i sa mnogim civilima i sa priličnim brojem Hrvata. Nikad nisam naišao ni na jednu žalbu. Svi su me lepo primali, lepo razgovarali. Razgovarali smo o opštim političkim temama i konkretnim problemima njihovog života tamo. Uglavnom su žalbe bile na slabo snabdevanje životnim namirnicama i slične stvari. Nikada nisam čuo nijednu žalbu na ponašanje dobrovoljaca Srpske radikalne stranke u Zapadnoj Slavoniji. Ali kad vi imate pred sobom svedočenja iz druge, treće, četvrte ili pete ruke ... Ovaj svedok ovde dolazi da svedoči pa kaže: "pričali mi ljudi". Možda su mi pričale žene u briačnici ili nešto slično. Znaite, to su nebuloze. To ne zaslužuje ozbiljan razgovor. Treba govoriti o konkretnim činjenicama. Ako su dobrovoljci ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na stranici 10.959 ovaj isti svedok kaže da ništa nije znao o paravojnim formacijama Vuka Draškovića, već samo o Šešeljevima i to na osnovu onoga što je stanovništvo pričalo. Dakle, o kakvim je to vašim paravojnim formacijama se pričalo? Da li je to nešto došlo do vas? Prvo, jeste li imali negde paravojnu formaciju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, nigde nismo imali paravojne formacije, a drugo, ti naši dobrovoljci u mestima gde su boravili, stupali su u kontakt sa lokalnim stanovništvom, upoznavali se i da se desio neki zločin, uvek bi se znalo, taj i taj izvršio zločin ili ti i ti ljudi su izvršili zločin. Ne može da se kaže svi su vršili zločine ili zločini su bili uobičajena pojava. Ako je negde izvršen zločin, onda nikako nije teško utvrditi ko su lično izvršio tog zločina. E takvih podataka nema, kad je reč o dobrovoljcima Srpske radikalne stranke, nigde.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, da li je opis tih ljudi, kad se kaže "šešeljevci", dobar opis?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa taj pojam "šešeljevci" može da obuhvata različite grupacije. Ja sam vam već dao primer iz presude Radoslavu Brđaninu. Ja sam ovde pročitao sve presude koje su mi bile dostupne. Tamo se govori o paravojnoj jedinici lokalnih Srba u Bosanskoj Krajini, zvani "šešeljevci", za koje ja nikad u životu nisam čuo dok nisam pročitao tu presudu, jer u Bosansku Krajinu mi nikad nismo slali dobrovoljce. Znači, kad neko kaže "šešeljevci", ko zna šta on misli pod tim. Da li on misli na dobrovoljce Srpske radikalne stranke koji su došli iz Srbije, da li on misli na neke lokalne Srbe koji se identifikuju s mojim imenom pa se tako nazivaju?

SUDIJA ROBINSON: U kom kontekstu vi smatrate da bi taj opis bio pravičan i tačan?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa taj opis bi mogao da bude tačan kada je reč o dobrovoljcima Srpske radikalne stranke koji su iz Srbije, kao vojnici JNA, upućivani na frontove. To bi bili u tom smislu "šešeljevci" što sam ja učestvovao u njihovom slanju.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala. Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, Nikola Samardžić je 8. oktobra 2002. godine, to je na stranici transkripta 11.197, rekao da ste vodili kampanju podizanja morala vojnika oko Dubrovnika i tako dalje i to veliku i veoma lošu. On kaže: "U to vreme je igrao svoju ulogu četničkog vojvode, a titulu je dobio od ratnog zločinca, vojvode Đujića koji je emigrirao posle prethodnog rata i u tom svojstvu samozvanog četničkog vojvode vršio inspekciju trupa koje su nosile simbole četnika iz prethodnog rata". Svedok je dodao da je "sramota to što je smotru slavne i viteške armije vršio čovek poput Šešelja". Dakle govori se o Dubrovniku, o vašoj smotri i o amblemima, kao što ste čuli i ovim kvalifikacijama samozvanog vojvode?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Svedočenje Nikole Samardžića je apsolutno neistinito i sadrži veliki broj laži. Prvo, Momčilo Đujić nije bio

ratni zločinac koji mi je dodelio zvanje četničkog vojvode. On je živeo u Americi i da je bio ratni zločinac, onda bi ga Amerika isporučila komunističkom režimu u Jugoslaviji, kao što je stvarne zločince isporučivala. Poslednji je bio slučaj Artukovića. Nije im palo na pamet da isporuče Momčila Đujića, jer se on borio protiv okupatora, a nije činio zločine. Drugo, ja nisam vršio nikakvu smotru. Ja sam obilazio hercegovačko ratište prema Dubrovniku i obilazio sam više prvih borbenih linija. Tamo uopšte, u to vreme, nije bilo nikakvih dobrovoljaca Srpske radikalne stranke. Bile su jedinice JNA i rezervisti iz Crne Gore. Gde god sam se pojavljivao, lepo su me dočekivali. Na primer, kada sam došao u Ljubinje, oko mene se skupilo više stotina vojnika i zapevalo: "Od Nikšića pa do Splita, vojvoda se Šešelj pita". To svedoči o srdačnosti prijema, a ne o nekoj smotri. Ja nisam imao ovlašćenja da vršim smotri. Nisam imao nikakav komandni položaj, ali sam bio popularan među srpskim borcima i verovatno je moj dolazak uticao na podizanje borbenog morala. Ali, za sve to vreme ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala, gospodine Šešelj. Podsetite me kada ste vi tačno dobili titulu vojvode? Ranije ste nam to rekli, ali podsetite me.

SVEDOK ŠEŠELJ: 28. juna 1989. godine na srpskom saboru kod manastira Libertvil (Libertyville) na domak Čikaga (Chicago) u Americi. Vojvoda Momčilo Đujić je u mom odsustvu mene proglasio novim srpskim četničkim vojvodom, 1989. godine. Dakle dve godine pre početka rata.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: U obrazloženju ... Ako vas i to interesuje, u obrazloženju proglašenja je naveo da sam istaknuti antikomunistički borac u otadžbini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, svedok Jovan Dulović kaže na stranici transkripta 11.736: "Čele", to je izvesni Vuković Miroslav "je ušao u kancelariju Marka Pavlovića, to jest Marka

Popovića, to jest Marka Pavlovića, to jest Branka Popovića” to je valjda tri, četiri imena upotrebljena za tog čoveka “i stavio mu pištolj na glavu. Čele je bio Šešeljev čovek. Ovo je bila jedna od Šešeljevih jedinica. Major Pavlović je rekao svedoku da je zvao Radmila Bogdanovića i Šešelja i Šešelj mu je rekao da je Čele i njegova jedinica izvan kontrole i da nemaju nikakve veze s njima”. Prvo, je li to bila vaša jedinica?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije bilo nikakvih naših jedinica, ni mojih ni Srpske radikalne stranke. Miroslav Vuković Čele je bi dobrovoljac Srpske radikalne stranke u Istočnoj Slavoniji i Zvorniku. U Zvorniku, on je bio u sastavu JNA. On je posle nekoliko godina isključen iz Srpske radikalne stranke, ali iz sasvim drugih razloga. Ja nikada nisam čuo da je Miroslav Vuković Čele učestvovao u bilo kakvim zločinima. Međutim, Miroslav Vuković Čele je danas predsednik Udruženja boraca ratova od 1991. do 1995. godine, dakle predsednik udruženja ratnih veterana Srbije. On je i dalje aktivan u političkom životu na taj način. Za njega niko nikada nije rekao da je neki zločin učinio. A to o čemu svedoči Dulović, ko zna. Možda je on negde sa nekim Srbinom i zaista došao u sukob, ali taj Pavlović, Popović i tako dalje, koga navodi, nije ni Hrvat ni Musliman. Moglo je doći do sukoba negde među Srbima i da neko u nekog uperi pištolj. Odkud ja to znam.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala. Isto tako vas molim da imate na umu da pravite pauzu nakon što se završi pitanje gospodina Miloševića, jer ja mogu da čujem prevodioce kako hvataju dah.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima više mesta u svedočenju Jovana Dulovića gde se vi pominjete, a to je svedočenje ovde u funkciji optuživanja mene za to šta se tamo događalo, ali ja ću neke preskočiti, jer mi se ne čine previše značajnim, a nemamo previše vremena, kao što su, na primer, da se s vama kontaktira, koliko procenata zborničkog stanovništva će pristupiti radikalima i tako dalje, međutim na pitanje koje je upućeno svedoku Jovanu Duloviću, to je na stranici 11.750: “Da li je svedok lično intervjuisao Šešelja u pravljenju

dokumentarca o događajima u Čelopeku, svedok je odgovorio potvrдно". Da li se sećate, Jovan Dulović je na stranici 11.753, puštena je vido traka i ovde je sledeći transkript te trake. "Dulović: Juče ste rekli na televiziji da je Milošević taj koji je snabdeo vašu jedinicu oružjem, da je on aktivno učestvovao u svemu ovome, a da vam je onda okrenuo leđa. Šešelj: Da, to je činjenica. 1991. i 1992. godine Milošević je bio vodeći nacionalista i patriota i u to vreme smo tesno sarađivali. Kada je 30.000 paravojnih dobrovoljaca poslato na frontove gde je srpski narod morao da se bori, on je bio taj koji je snabdevao oružjem, municijom, odećom i hranom, transport, vojnu opremu i tako dalje". Završen citat. To je ono šta je ovde pušteno sa trake. Da li možete da date neko objašnjenje ovoga šta ste rekli i šta je ovde emitovano kao traka? Prvo, da li se sećate tog intervjua?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja ne mogu da se setim da sam tako nešto izjavio Jovanu Duloviću. Ali ja sam sigurno takve izjave davao za razne medije u vreme žestoke propagandne kampanje koju smo mi pokrenuli protiv vas, vaše vlasti, jer ste vi udarili protiv nas iz sve snage. Ja sam već rekao, mi smo smatrali da su sva sredstva dozvoljena. Mi smo išli na to da vas što više iznerviramo, da vas naljutimo, da vas razbesnimo, da vas navedemo na nepromišljene represivne mere protiv Srpske radikalne stranke, jer bi nam to, u tom trenutku, politički odgovaralo. I, moram priznati, da smo u jednom trenutku i uspeli da vas navedemo na takve mere.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kakve?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa to što sam sa svojim saradnicima bio suđen 1994. godine, pa sam bio u zatvoru četiri meseca, pa ste me sa mojim najbližim saradnicima, vaša vlast, vaša policija, uhapsila u Gnjanu (Gjilan), pa ste nas držali dva meseca u zatvoru. Mi smo, dakle, išli do kraja u tom suprotstavljanju, a naš je sukob izbio povodom vašeg prihvatanja, a našeg odbijanja Vens – Ovenovog plana pa do ovog obračuna u 1993. godini, gde je vaša partija i tajna policija prvo udarila na nas. Mi smo tada krenuli svim sredstvima protiv vas. Jednostavno, nismo birali reči ili smo ih birali baš onako kako smo smatrali da će vas najviše to pogoditi. Dakle, ja ne mogu da

potvrđim da sam to rekao Jovanu Duloviću, ali sam sigurno takve stvari govorio mnogim drugim medijima. S druge strane, znate, na državnim medijima smo bili blokirani i to je bio način da se probijemo kroz te prozapadne medije i da steknemo publicitet. Bilo je tu čitav niz drugih razloga. A što se tiče Jovana Dulovića, ja sam bio u poseti Iraku (Iraq) 2001. godine. Primio me je moj prijatelj Sadam Husein (Saddam Hussein), predsednik Iraka i na povratku zadržao sam se u Damasku (Damascus) i došao je tadašnji jugoslovenski ambasador u Libanu (Lebanon), brat Jovana Dulovića. Došao je specijalno iz Bejruta (Beirut) u Damask da bi se sa mnom sreo i počeo da jadikuje što mu je brat izdajnik i što mu je brat strani plaćenik. Ja mislim da to najupečatljivije diskvalifikuje Jovana Dulovića kao bilo kakvog svedoka. A to o čemu je govorio Jovan Dulović, to je Tužilaštvo moglo naći po novinama čitav niz mojih izjava, ali te uzjave ne predstavljaju ništa u jednom sudskom postupku. One mogu biti samo karakterizacija političkog života Srbije u jednom momentu ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala. Hvala, gospodine Šešelj.

TUŽILAC NAJS: Mora da postoje neke granice kojima će Suda da ograniči slobodu ovog svedoka. Ja neću stalno da ustajem i prigovaram, ako to mogu da izbegnem, ali zaista vidimo da od jutros slušamo neobične oblike svedočenja i pozivam Pretresno veće da to ograniči.

SUDIJA ROBINSON: Na šta se tačno žalite, gospodine Najš?

TUŽILAC NAJS: Pa evo, pogledajte, recimo, pitanje i poslednji odgovor. Pitanje je bilo koje su mere preduzete, a svedok onda govori o merama za koje kaže da ih je preduzeo i zatim započinje sa dugim objašnjenjem, spominje posetu Iraku, komentariše pouzdanost svedoka i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Meni se čini da gospodin Milošević koristi ovog svedoka da iznese komentare na svedočenje svedoka Tužilaštva, na njihovu verodostojnost i na nama je da to sve procenimo.

TUŽILAC NAJS: Pa davati komentare na ono šta su drugi rekli, to je jedna stvar, ali dozvoljavati komentare, to je druga stvar. Obično se svedocima ne dozvoljava da komentarišu verodostojnost drugih svedoka. Oni moraju svedočiti. Ipak, to je stvar Suda.

SUDIJA ROBINSON: I sada ovaj svedok svedoči o svedočenju svedoka Tužilaštva.

TUŽILAC NAJS: Ponekad.

SUDIJA BONOMI: Ako je ovog svedoka ovde neki drugi svedok optužio da je nešto rekao za šta ovaj svedok kaže da je laž, zašto on to ne bi smeo da kaže?

TUŽILAC NAJS: On to može da kaže. Naravno da on može da kaže da je to netačno. Isto tako može da iznese činjenične razloge ako činjenični razlozi postoje za takav stav. Ali ovde dobijamo strašno opširne odgovore.

SUDIJA BONOMI: Ja mislim da ovo šta ste vi rekli ima nekog smisla u vezi sa odgovorom koji smo upravo čuli. Govorim u svoje lično ime. Ipak, mislim da je jutrošnje svedočenje u velikoj meri ipak bilo vrlo fokusirano.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da stavimo na stranu da li ste to rekli Duloviću ili ne, ali ovde se pominje da ste vi rekli da smo 1991. i 1992. godine mi tesno sarađivali i da sam vas ja snabdeo oružjem, hranom i tako dalje. Dakle, da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To sam sigurno rekao u više navrata za razne medije. Ali to je u sklopu propagandnog rata u kome je vaša partija mene proglašavala zločincem, kriminalcem, psihopatom, alkoholičarem i tako dalje. Ali to ne odgovora realnim činjenicama. Treba

imati u vidu karakteristike srpskog političkog života, gde mene, na primer, prethodni režim naziva, napada da sam učestvovao u ubistvu Đinđića, pa onda ministar posle kaže: "nije, šalili smo se". Pa me potpredsednik Vlade napada da sam ukrao 36 miliona maraka, pa čitav niz drugih stvari. To onda treba sagledati u tom kontekstu. Ako mene sa svih strana napadaju lažnim ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro...

SUDIJA BONOMI: Recite nam u kom to vremenskom periodu ne možemo da se oslonimo na vaše javne izjave, budući da nisu bile tačne?

SVEDOK ŠEŠELJ: Svaka javna izjave se mora sagledati u istorijskom kontekstu u kome je iznesena, znate. I ovo sad jesu li bile tačne ili nisu, jesu li bile laži ili tako dalje. Znate, postoji u teoriji jedan veoma važan stav: nije laž nešto što se javno iznese, ne odgovara činjenicama, a svi znaju da nije tačno. Na primer, cela se javnost smejala kako ja vas napadam, a svi su znali kako te stvari nisu tačne, ali im je bilo duhovitost kako su iznesene i kako to eventualno vas nervira. A ja sam ovde svedočio pod zakletvom o činjenicama. Naš prvi razgovor je bio u maju 1992. godine, a naš prvi susret u životu, u aprilu 1992. godine. I samo je to činjenica i to je ono šta se može dokazati, a ovo ostalo je srpski politički floklor u kome nisam samo ja karakterističan za tu vrstu folklor, nego i svi ostali učesnici u političkom životu. Znate, meni se desilo da mi Demokratska stranka falsifikuje dokument sa mojim potpisom. Uzmu stvarni dokument sa koga fotokopiraju potpis, pa ubace neki sasvim neprimeren sadržaj. Znate, u srpskom političkom životu se mnogo toga dešavalo što treba sve imati u vidu kad se sudi o javnim izjavama iz tog perioda.

SUDIJA BONOMI: Isto tako, to treba da se ima na umu kada budemo prosuđivali vaše izjave koje dajete ovde, da ljudi u drugim kontekstima namerno lažu.

SVEDOK ŠEŠELJ: Da, ali ja ovde govorim pred javnošću i pod zakletvom. Valjda je to različito? Valjda je različito ono šta se govori u svedočenju pred sudom i onome šta se u uzavreloj političkoj atmosferi, kao razmena udaraca, izgovori, a naravno, vi ćete suditi i verodostojnost mog svedočenja kao i verodostojnosti svih ostalih svedočenja. To je vaša stvar. Ja se u to ne mešam. Samo ja sam svestan pod kakvim okolnostima ovde svedočim i od kolikog će istorijskog značaja imati ovo moje svedočenje. Jer istorija će proučavati istinitost mog nastupa ovde, a ne šta sam negde u uzavreloj političkoj atmosferi izgovorio protiv ovoga, protiv onoga. Nekad se posvađamo pa samo što jedan drugom majku ne opsjemo, a sutra opet saradujemo u nekim političkim aktivnostima. To je nešto sasvim drugo. Ovde ja svedočim pod zakletvom i ja sam svestan istorijske važnosti tog svedočenja, kakav god bude ovaj sudski ishod.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dulović na stranici 11.847 govori o tome da zna sigurno na osnovu svojih istraživanja da su se članovi Šešeljeve stranke dobrovoljno prijavljivali mesnim odborima Srpske radikalne stranke koja je pravila liste, slala ih u Ministarstvo unutrašnjih poslova na proveru, a nakon toga je Ministarstvo unutrašnjih poslova slalo liste nazad mesnim odborima koji su onda pozivali dobrovoljce, koji su odobreni. E sad, molim vas, moje je pitanje: da li ste vi vaše dobrovoljce koji su se, kako i ovaj Dulović kaže, dobrovoljno prijavljivali, slali u policiju na proveru pa vam onda policija odobravalu koga ćete pozvati kao dobrovoljca u vaše odbore?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Dešavalo se u početku da nam se prijave dobrovoljci koji nisu služili vojnu obavezu, redovan vojni rok. I kad smo mi shvatili taj problem, kad nam je ukazano, ne mogu se sad setiti svih detalja, onda smo mi insistirali da se za dobrovoljce mogu javiti samo oni koji su odslužili redovan vojni rok. Dakle, imali su kakvu-takvu vojnu obuku prethodno, jer se dešavalo da se prijave ljudi bez ikakve prethodne vojne obuke, pa se desi da i poginu zbog apso-

lutnog neiskustva. A te provere jednostavno nisu rađene, takvog karaktera. Naši opštinski odbori su imali zadatak da provere da nije reč o narkomanima. Bilo je apsolutno zabranjeno da se okupljaju narkomani. Zatim, da nije reč o alkoholičarima i da nije reč o notornim kriminalcima. Mi smo izbegavali te tri kategorije: narkomane, alkoholičare i notorne kriminalce. A kad su napravljeni spiskovi, onda su ti dobrovoljci sazivani u Beograd u sedište stranke, iz sedišta stranke su autobusima upućivani u kasarnu u Bujanj potok i tamo su dolazili pod komandu nadležnih vojnih vlasti i upućivani tamo gde su te vojne komande odlučivale gde su najpotrebniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali niste mi odgovorili ...

SUDIJA BONOMI: Samo trenutak. Pomozite mi da ovo razumem. Vi, znači, kažete da je među vašim članovima bilo narkomana, alkoholičara i notornih kriminalaca, a iako su oni bili članovi stranke, nisu mogli da budu dobrovoljci. Možete li da mi objasnite u kom sam smislu ja to pogrešno shvatio?

SVEDOK ŠEŠELJ: Znače, učlanjivanje u Srpsku radikalnu stranku je apsolutno slobodno. Svako može da se učlani. Ko god poželi, ko ima 18 godina, može da se učlani. Nema, dakle, zabrane učlanjivanja, niti se ispituje kakav je ko prilikom učlanjivanja. Srpska radikalna stranka je masovna politička partija, a ne kadrovska. I može da se učlani ko god poželi. Međutim, kod vođenja kadrovske politike se onda zaoštavaju kriterijumi. U ovom slučaju je dat striktan nalog da se vodi računa da se među dobrovoljcima slučajno ne pojavi narkoman, alkoholičar ili notorni kriminalac. Znači, moglo se desiti i dešavalo se da se neko istog dana učlani u Srpsku radikalnu stranku i kaže: "ja se prijavljujem u vaše dobrovoljce". I toga je bilo. Dešavalo se da se ljudi koji su došli u kontakt sa našim dobrovoljcima na ratištu, tamo učlane u Srpsku radikalnu stranku. Ja sam vam rekao slučaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, imam utisak da veoma teško vas transkript stiže. Morali biste da ...

SUDIJA BONOMI: Samo trenutak, samo trenutak. Govorite o vašim opštinskim odborima. Jesu li to odbori vaše stranke ili su to odbori Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ne postoje odbori Ministarstva unutrašnjih poslova. To su odbori Srpske radikalne stranke koji postoje u svim opštinama. Postoji na nižem nivou, na nivou mesnih zajednica ...

SUDIJA BONOMI: Da, dobro. Hvala lepo. Sad mi je jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, niste mi odgovorili na deo pitanja u kome se pominje Ministarstvo unutrašnjih poslova. Da li ste vi slali podatke o svojim dobrovoljcima Ministarstvu unutrašnjih poslova da ono proceni ko može da bude dobrovoljac ili ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikada i ne možete naći nijedan dokument te vrste, da smo slali spiskove. Apsolutno je nemoguće postojanje takvog dokumenta. Ja mislim da vam je sad najdirektniji odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se zahvaljujem na tom odgovoru, a pitanje sam postavio zato što je to decidna tvrdnja ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci vas ponovo mole za pauzu između pitanja i odgovora. To je pogotovo važno za vas, gospodine Šešelji, jer vi odmah počnete da govorite, čak šta više, počinjete da govorite i pre nego što je gospodin Milošević završio svoje pitanje. Samo trenutak.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, posavetovao sam se sa mojim kolegama, budući da oni nešto više znaju o tehničkim detaljima od mene. Vi morate uvek da napravite pauzu. Vi, naravno, pratite ovaj

postupak na vašem jeziku. Kad biste ga pratili na drugom jeziku, onda biste čuli da prevod uvek malo kasni i da on nije završen kada vi počnete da govorite. Budući da sada slušate srpski kanal, nužno je da uvek napravite pauzu pre nego što počnete da odgovarate, jer će me inače prevodioci svakih pet minuta moliti da vam naložim da pravite pauzu. Gospodin Milošević je ovde već veteran, tako da on to radi malo bolje, ali i on ponekad prekrši pravila. Hajde da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na 11.848 strani na moju tvrdnju da srpski radikali nikad nisu imali paravojne formacije, svedok je odgovorio da to nije tačno. Dakle, da tvrdnja, jer ja sam citirao i vas tada da vi nikad niste imali paravojne formacije, on kaže da to nije tačno, a nekoliko stranica kasnije na transkriptu, u funkciji toga da su postojale takve paravojne formacije, on upravo pominje Šešeljevu jedinicu Žute ose, pod vođstvom majora Dušana ili Vojina Vučkovića. Mi smo već o tome govorili. Dakle, ja tvrdim da niste imali paravojne formacije, on kaže da to nije tačno, a onda pominje Žute ose. Da li je tu potrebno neko dodatno objašnjenje ili smatrate da ste to do kraja objasnili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Sa Žutim osama nikakve veze nismo imali, a kad su pripadnici paravojne formacije Žute ose uhapšeni i strpani u zatvor u Bijeljini, Srpska radikalna stranka je izdala zvanično saopštenje kojim je podržala to hapšenje. I to je nepobitna činjenica. A sam Vojin Vučković, zvani "Žuća" u svojoj izjavi koja je meni dostavljena u obliku osobađajućeg materijala, svedoči da nije imao nikakve veze tada sa Srpskom radikalnom strankom, da je bio u početku rata član, da je u Zapadnoj Slavoniji bio dobrovoljac, a da je, kako on kaže, napustio stranku, jer smo mi sarađivali sa režimom. A zapravo bio je izbačen zbog kriminala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja se nadam da smo to razjasnili. Dulović na stranici 11.874 kaže da kada je bio u Zvorniku, da je došlo do okršaja između Teritorijalne odbrane i jake paravojne formacije, a čovek koji je vodio tu formaciju je rekao da je on jedan od Šešeljevih ljudi i to je bio ovaj isti Čele koga ste maločas pominjali.

Dakle, govori o paravojnoj formaciji na čijem je čelu taj čovek bio, koja je bila u sukobu sa Teritorijalnom odbranom. To je bio unutarSrpski sukob, dakle, ovde ne govori o nekom, o nekom sukobu sa nekom drugom nacionalnošću, već je poenta ovde da je postojala ta paravojna formacija na čijem je čelu bila ta osoba.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja kategorički tvrdim da je Miroslav Vuković Čele u Zvorniku bio dobrovoljac u okviru JNA i da je kao takav došao u Zvornik. Da li se on tamo lično sukobio s nekim lokalnim Srbima ili ne, ja to ne znam. Ja prvi put to ovde čujem. Niti u to mogu da ulazim. Ali on je otišao iz Zvornika kad su se povukle jedinice JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle bio je u sastavu JNA ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ...a ne na čelu vaše paravojne formacije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nikakve moje paravojne formacije nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok C-060 svedočio je 21. oktobra 2002. godine. To je na stranici transkripta 12.004. Video je u Voćinu oktobra ili novembra 1991. godine Šešelja u društvu sa Vukelićem, Šašićem i ostalima, Bojčićem i tako dalje. Da li ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa verovatno me je video. Videlo me je hiljade ljudi tamo. Veljko Vukelić je tada bio predsednik vlade Zapadne Slavonije. Ilija Šašić je bio ministar inostranih poslova. S njim sam i došao helikopterom JNA u Zapadnu Slavoniju. Helikopterom smo išli do Banja Luke, a od Banja Luke kolima u Zapadnu Slavoniju. To su činjenice i hiljade ljudi me je tamo videlo. I Srba i Hrvata. Svi koji su tamo bili. Ja sam obilazio mnoga mesta. Sa mnogima razgovarao. Sa mnogima se rukovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste tada saznali za neke zločine ili neke incidente koji su se dešavali na toj teritoriji i podsetio bih vas da je u nekoliko ovih izjava pominjano i neko lokalno stanovništvo ili lokalni ekstremisti, kako kad je upotrebljeno u ovim izjavama koje sam vam citirao? Da li ste išta čuli o takvim događaji-

ma?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima, takvih zločina u to vreme nije bilo. Neki zločini su se desili u vreme pada Zapadne Slavonije. A to kakvi zločini i ko ih je izvršio, to bi najbolje mogao da objasni general Aleksandar Vasiljević, tadašnji šef službe bezbednosti JNA, koji se zatekao u Zapadnoj Slavoniji u vreme pada. U vreme pada Zapadne Slavonije, ja tamo nisam bio. Ja sam bio negde skoro mesec dana pred pad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok Slobodan Lazarević koji je svedočio 30. oktobra 2002. godine, govori o tome da je činjenica da su se veoma rano u oblasti Knina pojavili Beli orlovi, Šešeljevi dobrovoljci i dobrovoljci kapetana Dragana. Dakle, da li je to koincidiralo, to šta se događalo u Kninu u to vreme? Vi ste bilo neko vreme tamo ili u nekoliko navrata, kako ste i sami rekli.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja nikada nisam čuo da su Beli orlovi bili u Kninu. U Kninu nije bilo dobrovoljca Srpske radikalne stranke. Dobrovoljci Srpske radikalne stranke su bili na ličkom ratištu, jer je tamo bila velika teritorija, a mala gustina naseljenosti. U Kninu je bilo dovoljno lokalnih Srba, vojnika. A kapetan Dragan je imao centar za obuku, mislim, u Golubiću. To je blizu Knina, ali ja taj centar nikad nisam obilazio i uvek sam bio na velikoj distanci prema kapetanu Draganu, smatrajući ga najobičnijim kriminalcem i prevarantom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok Petar Kriste svedočio je 27. januara 2003. godine, transkript 14.925. stranica, kaže da je pobuna na hrvatskoj teritoriji bila rezultat aktivnosti tajnih službi i agenata, kao Šešelji i ostali koji su uglavnom došli iz Srbije. Dakle to šta se dešavalo u Hrvatskoj je bio rezultat aktivnosti agenata iz Srbije, među kojima ste i vi.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je apsolutna izmišljotina. Krajiški Srbi su se osećali lično i kolektivno ugroženim od Tuđmanovog režima, zato su počeli da se suprotstavljaju, a ja sam prvi put u Knin došao kad su uveliko već barikade bile postavljene. Ja sam prvi put u Knin došao negde krajem avgusta ili početkom septembra, koliko me

sećanje služi. Barikade su već bile svuda postavljene. Nikakvi agenti iz Srbije ne bi mogli krajiške Srbe podići na otpor, na suprotstavljanje, na oružje, da oni tamo zaista realno nisu bili ugroženi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok Aleksandar Vasiljević 6. februara 2003. godine, to je transkript 15.812, seća se da je Šešelj javno u Bi-Bi-Si-jevoj emisiji (BBC) "Smrt Jugoslavije" (The Death of Yugoslavia), dakle vi ste javno u BBC emisiji "Smrt Jugoslavije", po tvrdnji Aleksandra Vasiljevića, rekli da vas je Jovica Stanišić unajmio da okupite dobrovoljce i da ste dobili oružje od Državne bezbednosti da ih naoružate.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo laž je da sam rekao da me je Jovica Stanišić unajmio. Tako nešto nikada ne bih mogao da kažem. A ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Računam da bi bilo ponižavajuće ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Naravno. Ali da sam napadao Jovicu Stanišića svim sredstvima i davao izjave za koje sam bio siguran da će ga najviše iznervirati, to je tačno. U jednom trenutku, moram vam priznati, kad sam čuo da je bolestan Jovica Stanišić, čak malo kao da me je grizla svest. Razmišljao sam da nisu slučajno i ovi moji napadi doprineli psihosomatskoj osnovi njegove bolesti. Ali to osećanje nije me dugo držalo. Napadao sam Jovicu Stanišića kao šefa tajne policije svim sredstvima. Šta mi je god palo napamet iznosio sam, jer je on krenuo u obračun protiv Srpske radikalne stranke. Počeo je da vrbuje članove rukovodstva. Ljubišu Petkovića, potpredsednika stranke, smo isključili pod sumnjom da ga je Služba državne bezbednosti vrbovala, da radi protiv stranke. Postoje video snimci podmićivanja naših sedam poslanika u saveznoj Skupštini koji su dobili novac da izdaju stranku i da promene odnos snaga u Parlamentu. Te snimke je napravio Jovica Stanišić. S jedne strane su podmićivani, a s druge strane to je snimano ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala vam.

SUDIJA BONOMI: Kada kažete da ste se koristili svim raspoloživim sredstvima, da li je to uključivalo i iznošenje netačnih izjava?

SVEDOK ŠEŠELJ: Da, a ...

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: ... i iznošenje bombastičnih izjava ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj ...

SUDIJA BONOMI: Pa, po mom mišljenju, odnosno u mom jeziku te dve stvari se dosta razlikuju. Možda ne u vašem jeziku.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja bih vam skrenuo pažnju, gospodine Bonomi (Bonomy), na jednu činjenicu. Ovde sedi tužilac koji postupa u predmetu protiv mene. Taj tužilac je u zvaničnom podnesku Pretresnom veću mene nazvao skandal-majstorom i ja sam ponosan na tu titulu. Većeg skandal-majstora u srpskom političkom životu od mene u poslednjih 15 godina nije bilo. Kad mi je bio potreban taj skandal iz nekih političkih interesa, ja sam znao najveštije da ga konstruišem. Ja sam ponosniji na titulu skandal-majstora koju mi je darovala ova gospođa koja je tužilac u mom procesu, ponosniji nego na titulu doktora nauka.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Evo čuli smo to.

SUDIJA KVON: Gospodine Šešelj, da li je moguće da ste vi ljudima iz BBC rekli da vas je angažovao Jovica Stanišić?

SVEDOK ŠEŠELJ: Nije nemoguće da sam i tu emisiju koristio za napad na Jovicu Stanišića. A evo zašto, u prethodnom periodu svi zapadni mediji i zapadni političari gospodina Miloševića su napadali kao balkanskog kasapina i mnoge druge izraze su koristili. Nakon podrške

Vens – Ovenovom miru do Dejtonskog sporazuma (Dayton Accord), zapadni mediji i zapadni političari počinju da hvale gospodina Miloševića. Posle Dejtonskog sporazuma Amerikanci javno izjavljuju da je on glavni garant mira na Balkanu. A ja u tom periodu počinjem da protiv gospodina Miloševića i njegovih saradnika izvlačim one optužbe koje su ranije plasirane sa zapada. Ja na taj način kontriram njegovim mirovnim inicijativama s kojima se nisam slagao. Dakle, ja od 1993. godine na ovamo, počinjem da ponavljam one optužbe koje su sa zapada plasirane protiv gospodina Miloševića, kada ga je zapad nazivao balkanskim kasapinom i krajnje nekooperativnim. Kad je postao kooperativan, onda ja taj arsenal preuzimam i njime ga gađam u političkom životu, praveći, naravno i skandal, praveći komične situacije ...

SUDIJA BONOMI: Postavio bih vam konkretno pitanje. Zašto biste rekli da vas je Stanišić angažovao da nađete neke dobrovoljce, odnosno da skupite neke dobrovoljce i da ste uzeli oružje od JNA kako biste ih naoružali?

SVEDOK ŠEŠELJ: Zato da bih izazvao Stanišića na nepromišljene postupke i prema meni lično i prema Srpskoj radikalnoj stranci. Zato da bih ga provocirao. Želeo sam iz petnih žila da isprovociram Stanišića i koristio sam sve, maltene mu još samo majku nisam psovao. Sve sam koristio u obračunu sa Stanišićem, šta mi je palo napamet. On je bio šef tajne policije, veoma moćan čovek, a radio je sistematski sve da uništi Srpsku radikalnu stranku. Ne moram vam govoriti kakvim arsenalom metoda raspolaže tajna policija. Kako oni plasiraju laži, izmišljotine, podvale i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Obratiću vam sada pažnju sada na tvrdnju Aleksandra Vasiljevića 12. februara, šest dana kasnije. On je dugo svedočio, kao što vidite. Na stranici transkripta 15.934, on govori vrlo decidno. Kaže: "Miodrag Lančuzanin je bio komandant odre-

da Leva Supoderica koji je učestvovao u likvidacijama u Ovčari. Ovaj odred su zvali 'Šešeljev odred'. Faktički, to su bili njegovi radikali". Dakle ovde je spojeno Leva Supoderica, Ovčara. Moglo bi da se izvuče kao zaključak da je taj odred izvršio likvidaciju u Ovčari, ako bi neko mogao zlonamerno da to protumači. Molim vas da kažete šta je istina u vezi s tim odredom Leva Supoderica, o Miodragu Lančužaninu komandantu tog odreda i kakve veze i da li postoji bilo kakva veza tog odreda i Lančužanina sa streljanjem zarobljenika u Ovčari?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Aleksandar Vasiljević očigledno lažno svedoči. Milan Lančužanin ili Miodrag Lančužanin, ja ne znam kako mu je pravo ime, moguće je Miodrag, ali je Milan skraćenica od Miodrag u srpskom jeziku, inače su ga zvali "Kameni". On je bio komandant odreda Leva Supoderica. To je izvorno odred Teritorijalne odbrane Vukovara, a on je rođeni Vukovarac i rezervni kapetan prve klase. Kada je Gardijska brigada došla u područje Vukovara, onda je taj odred prepotčinjen komandantu Prve gardijske brigade i taj komandant je doneo odluku da se dobrovoljci Srpske radikalne stranke primaju u tom odredu, u sastav Prve gardijske brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo zastanite. Samo zastanite, molim vas. Da razjasnimo to vrlo pažljivo. Dakle postojao je odred Teritorijalne odbrane izvorni u Vukovaru ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... koji se zvao "Leva Supoderica"?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I njegov je komandant bio rezervni oficir?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Lančužanin. Vaši dobrovoljci su uključeni u sastav tog odreda, kao što bi bili uključeni u bilo kakvu drugu jedinicu pod JNA?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To vam nije potpuno, potpuna defini-

cija. Tek kad je taj odred uključen u Prvu gardijsku brigadu, onda je donesena naredba da se dobrovoljci Srpske radikalne stranke primaju u taj odred ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači ... Samo ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... pre toga naših dobrovoljaca nije bilo u tom odredu i Kameni nije bio član naše stranke. Kameni se u toku rata učlanio u našu stranku, kad su naši dobrovoljci počeli da pristižu pod njegovu komandu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li sam ja sada dobro razumeo? Vaši dobrovoljci su došli u JNA?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je ovaj postojeći odred Teritorijalne odbrane, izvorni, vukovarski, postao deo Gardijske brigade, odnosno stavljen pod komandu JNA, onda je JNA uključila vaše dobrovoljce u taj odred kao i u druge jedinice?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Mislim da ste to sasvim jasno odgovorili. E sada, molim vas, da li taj odred i da li ta ličnost, kapetan ili šta je bio, kažete, po činu, kapetan prve klase, Lančužanin, ima bilo kakve veze sa ovim događajem u Ovčari?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kad sam čuo za zločin u Ovčari, a to je bilo više meseci nakon što se zločin desio, ja sam pozvao Kamenog u Beograd i tražio od njega da mi odgovori da li je u tome učestvovao. On mi se zakleo svim i svačim da s tim zločinom nikakve veze nije imao i ubedio me u to. Ovde sam dobio u okviru oslobađajućeg materijala koji mi je dostavilo Tužilaštvo, malopre sam to pomenuo, koristi se jedan nepristojan izraz, ako mi gospodin Robinson dozvoli, ja bih taj izraz ponovio. Da li mi dozvoljavate, gospodine Robinson? Tako stoji u dokumentu.

SUDIJA ROBINSON: Ukoliko gospodin Milošević misli da je to važno za njegov Predmet, onda možete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne znam da li ima potrebe za tim. Tu je poenta, pretpostavljam, činjenica koju ste maločas objašnjavali, da su ga pogrdno, da su ga pogrdnim izrazima nazivali zato što nije bio uz njih u to vreme?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa kada je Kameni osetio da se nešto tamo sumnjivo sprema, on je odmah napustio, otišao svojim vozilom. Nije hteo da učestvuje ni po koju cenu. Nakon što se desilo to streljanje, ljudi koji su učestvovali u streljanju, Kamenog su nazivali raznim pogrdnim nazivima zato što nije hteo da učestvuje. I dokumente koji o tome svedoče, meni je Tužilaštvo dostavilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja ranije nisam znao za te dokumente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda je to razjašnjeno. A da li je bilo ko iz odreda, tog, učestvovao, po vašim saznanjima, u tome zločinu u Ovčari ili ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima iz toga odreda niko nije učestvovao. Tako mi je rekao Kameni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo koji član Srpske radikalne stranke, makar bio i sa terena, tog područja, učestvovao u tome? Da li o tome nešto znate?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima, ne. Jedan od optuženih koji se zove Stanko Vujanović, postao je član Srpske radikalne stranke naknadno, ali tek 1993. godine. Učlanio ga je Rade Leskovic, tadašnji predsednik Srpske radikalne stranke za Republiku Srpsku Krajinu, kandidovao ga je na prvim parlamentarnim izborima, većinskim izborima i Stanko Vujanović je ubedljivo pobedio i postao narodni poslanik. U vreme događaja u Vukovaru ... Ja ne znam da li je on učestvovao u streljanjima ili ne, to će pokazati presuda specijalnog suda za ratne zločine u Beogradu, koja se iščekuje u najskorije vreme, ali u vreme oslobađanja Vukovara, on nije bio član Srpske radikalne stranke. Postao je tek 1993. godine. To je nepobitna činjenica. A on je, inače, meštani Vukovara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako objašnjavate, nije neka velika digresija, ali kako objašnjavate to da niko nije znao za taj događaj? Evo ni vi, koji ste imali na terenu, na terenu jedan priličan broj dobrovoljca, niko nije znao za to nekoliko meseci. Kako objašnjavate tu činjenicu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To pitanje treba postaviti generalu Aleksandru Vasiljeviću koji je u to vreme bio u Istočnoj Slavoniji, bio na prostoru Vukovara, a kad se desilo streljanje, po mojim saznanjima, komandant Gardijske brigade, tadašnji pukovnik, sadašnji general Mrkšić, uopšte nije bio u Vukovaru, u tom trenutku. Po mojim saznanjima. General Vasiljević je bio. Treba ga pitati zašto nije podneo krivičnu prijavu čim je saznao za zločin, ako već nije učestvovao u samoj organizaciji zločina. I zašto je ukrao milione maraka iz vukovarske banke? Nikad ih nije predao u Vojni servis Narodne banke, što mu je bila propisana dužnost. To su dve stvari koje treba razjasniti, da bi se razjasnio zločin u Vukovaru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, ovde je svedočio Dragan Vasiljković, poznat kao "kapetan Dragan", 19. februara 2003. godine. To je stranica 16.487. Govori o tome da je Šešelji poslao autobus sa, kako su oni sebe nazivali, četnicima, on tako kaže. Autobus nije poslat njemu, već u Krajinu da ratuje, a svedok je, odnosno kapetan Dragan, presekao ovaj autobus ili presreo, jer je smatrao da je to zona njegove odgovornosti, pošto se autobus uputio u Korenicu. Presreo je autobus, 20 posto ljudi vratio nazad za Beograd, a ostale regrutovao u svoje jedinice i onda kaže da je u vezi s tim imao velike probleme s vama. Da li se vi sećate nekog takvog događaja, problema sa Draganom Vasiljkovićem i svega ovoga i ovim četnicima koji su poslani u Krajinu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Dragan Vasiljković je lažni kapetan koga je neko doveo da drži centar za obuku u Golubiću. Ja ne znam kako bi uopšte Korenica mogla biti zona njegove odgovornosti? Možda je on bio tamo. Samo u to vreme dobrovoljci Srpske radikalne stranke tamo nisu dolazili autobusima, nego avionima. Na aerodrom

“Udbinu” su avionima JNA dovoženi. Može se desiti da su neki dobrovoljci kod njega dobili raspored i da je on neke odstranio. Ja to ne znam, ali povodom toga on sa mnom nije imao nikakvih problema. On je sa mnom prvi put imao problema u novembru 1991. godine kada je došao ponovo u Knin, jer ga je prethodno Martić oterao iz Knina, jer je smetao. Oficiri JNA su se na njega žalili. Prvo da je nesposoban, a drugo da im se meša u posao, da im pametuje, da im soli pamet. Medijski je bio izvikan kao neki sposoban oficir. Kad je došao da podbunjuje vojnike protiv Milana Babića i da izazove puč, ja sam se prvi put s njim sreo na prvoj liniji fronta kod Benkovca. Tu smo se sukobili i naš sukob je zabeležen video kamerom. Mislim da je baš Miroslav Mlinar, koga sam pomenuo da su ga ranije Hrvati teško premlatili, jedva je preživio pred izbijanje sukoba, da je baš on snimao video kamerom moj verbalni duel sa Draganom Vasiljkovićem, zvanim “kapetan Dragan”. Ja sam ga inače javno napadao da je prevarant i kriminalac, a posle kada je formirao takozvani “Fond kapetana Dragana” za pomoć porodicama palih boraca i za invalide rata, optuživao sam ga za proneveru novca iz tog fonda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Baš sam hteo da vidim kako li su prevodici preveli ovaj izraz “da im soli pamet”, a oni, dobro ... Oni su preveli da je pokušavao da ih poučava. Verovatno u engleskom nema takvog izraza, ali ovo je mnogo blaže nego soljenje pameti.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kao što vam je poznato, ja ...

prevodioci: Molimo da pravite pauzu između pitanja i odgovora.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kao što vam je poznato, ja engleski ne znam i ne mogu se upuštati u engleski prevod, ali se nadam da ti prevodioci imaju zadatak i nakon sudskog, odnosno nakon ovog dela sudskog procesa, da pregledaju taj svoj prevod i isprave ono šta u prvom trenutku nisu mogli adekvatno da prevedu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa uslovno rečeno, ovo bi moglo da se smatra adekvatnim prevodom. Ne verujem da imaju baš takav

izraz. Svedok na stranici 16.490, znači opet je reč o kapetanu Draganu, ne prihvata da je bilo koja jedinica mogla da deluje nezavisno, pa ni Šešeljeva jedinica. Da li se u tome slažete sa svedokom?
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, u tome je taj svedok bio u pravu. Niko tamo nije mogao da deluje nezavisno. Svi su bili u sastavu JNA u tom zapadnom delu srpske Krajine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na stranici 16.513, svedok kaže: "Vojislav Šešelj sa pištoljem u ruci je pretio studentima Pravnog fakulteta u Beogradu. Studenti su se naoružali u centru Beograda i došli su da vide mene, tražeći zaštitu od mene. Svedok se zabrinuo, razoružao decu i rekao im da podnesu tužbu, a da ako ih ne prime u ministarstvima, da će on ići s njima da demonstrira protiv Šešelja. Onda je on pitao", mislim na kapetana Dragana, kako ovde on kaže, "Radmila Bogdanovića da skine imunitet Šešelju da bi odgovarao za incident sa studentima, a ovaj je to obećao". Šta je od toga tačno? Objasnite da li se uopšte radi o studentima? Da li se radi o Pravnom fakultetu? Da li se radi o ulici? Da li se radi ... O čemu se ovde radi?
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je u osnovi lažno svedočenje Dragana Vasiljkovića. Nije bila reč ni o kavim studentima, nego o rulji koja me je kao narodnog poslanika napala pri izlasku iz zgrade Narodne skupštine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, incident je bio pred zgradom Narodne skupštine, a ne ...
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... na univerzitetu.
SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne na Pravnom fakultetu. U toj rulji je moglo biti i studenata Pravnog fakulteta. Gađali su me kamenjem. Gađali su me flašama punim vode, a u jednom trenutku kada mi je zapretila opasnost po život, kad mi se rulja sasvim približila, bilo ih je nekoliko stotina, ja sam potegao pištolj iz džepa, uperio ga u vazduh i zapretio i rulja je odmah ustuknula. U toj rulji bili su i kriminalci poput Vojislava Božilovića, koji su neposredno posle toga i Snežane Rajšić, studenta prodekana Pravnog fakulteta koji su nekoliko nedelja

posle toga uhapšeni zbog ubistva prodavačice zlatare "Majdanpek" negde na Terazijama, prilikom pljačke te zlatare. Eto, takvi su to studenti bili. Kriminalci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su uhapšeni kasnije prilikom oružane pljačke.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da i osuđeni na ... Ovaj Božilović, mislim, na 15 godina zatvora da je bio osuđen zbog tog ubistva i pljačke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok C-048, 28. aprila 2003. godine tvrdi da je Šešelj okupljao i obučavao ljude u Bujanj potoku. Jeste li vi okupljali i obučavali ljude u Bujanj potoku?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U vreme slanja dobrovoljaca Srpske radikalne stranke, ja nikad nisam bio u Bujanj potoku. Kad sam služio redovni vojni rok u Beogradu tokom 1980. godine, dva puta sam bio u Bujanj potoku. Jednom su me, valjda kao mladog vojnika, doveli na bojevo gađanje i drugi put sam kao desetar dovedio mlade vojnike na bojevo gađanje. 1980. godine. U toku rata u Bujanj potok su dolazili moji saradnici iz stranke. Možda moj potpredsednik. Možda još neki ljudi iz našeg ratnog štaba, ali ja lično nikad, jer nije bilo potrebe. Reč je bila o tehničkom poslu, da se dobrovoljci iz sedišta stranke odvedu u Bujanj potok. I zašto bih ja išao lično. Ja sam obično držao govore tim dobrovoljcima pred sedištem Srpske radikalne stranke ili negde drugo u centru Beograda, govorio im o viteštvu na bojnopolju, da treba junački da se bore i hrabro, da budu disciplinovani i da se humano odnose prema ratnim zarobljenicima, civilima, ranjenicima, kao što to rade pravi vitezovi. Otprilike to je bila suština tih mojih govora. Mnogi novinari su tim ispraćajima prisustvovali i oni o tome mogu posvedočiti. Zašto bih išao u Bujanj potok? Ja nikad u to vreme ni u Generalštab nisam išao. Zašto? Išli su drugi ljudi iz moje stranke, dogovarali neke pojedinosti ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala gospodine Šešelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, u ovom postupku svedok Rene de la Bros (Renaud de la Brosse) je u nekoliko navrata govorio o vama u funkciji ovih optužbi koje se meni iznose, kaže, 20. maja 2003. godine je svedočio, stranica je transkripta 20.776: "Šešelj je sačinio listu za eliminaciju nekih nemačkih novinara koju je pročitao na televiziji". Dakle kada se kaže "za eliminaciju nemačkih novinara koju ste pročitali na televiziji", o čemu je tu reč?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja veće besmislice ovde u Haškom tribunalu nisam čuo. Ja sam davao izjave da raspožajem raketama "SS20" i da ću gađati američku vojnu bazu Avijano (Aviano) u Italiji (Italy) i ta moja izjava je izazvala paniku u Italiji. Svi mediji su o tome pisali i ja sam tom izjavom bar za šest meseci odložio bombardovanje Republike Srpske. Toliko je bila efektna ta moja bombastična izjava. Ali izjavu o eliminaciji nemačkih novinara, ja nikad nisam davao, niti sam njihov spisak čitao na televiziji. Ja sam poznao neke nemačke novinare. Povremeno im davao intervju, na primer, izvesnog Havloviča (Havlovic), Nemca koji je bio dopisnik jedne televizijske stanice iz Nemačke. Znao sam Renatu Flota (Renata Flot) koja je bila dopisnica "Špigla" (Spiegel) ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, možda ste se onda pogrešno opredelili u životu? Trebali ste da budete konsultant za odnose s javnošću.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ako mi, po mom izlasku iz ovog zatvora, za nekih 40 do 50 godina, ponudite takav profesionalni angažman, ja ću rado prihvatiti, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Peta avenija u Njujorku (New York) možda će biti zainteresovana za vašu ponudu. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovaj isti svedok Rene de la Bros, na stranici transkripta, istog dana, 20.805 kaže:

“Šešelj je javno uticao na javno mnjenje pominjući hrvatske zločine iz Drugog svetskog rata”. U kom kontekstu ste vi govorili o hrvatskim zločinima iz Drugog svetskog rata i da li je vaša namera bila da, pominjući te zločine, utičete na javno mnjenje u nekom negativnom smislu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, ti zločini su zaita bili užasni. Proporcionalno veći od Hitlerovih zločina. Proporcionalno su Hrvati u Drugom svetskom ratu počinili više i strašnijih zločina nego Nemci i to je istorijska činjenica. Drugo, o tim zločinima je bila veoma informisana srpska javnost. Treće, i ja sam često govorio o tim zločinima i činjenici da je većina zločinaca ostala nekažnjena, jer su uz pomoć Vatikana uspjeli da pobegnu u Južnu Ameriku (South America). I hrvatski ustaški poglavnik Ante Pavelić uz pomoć Vatikana se dočepao Južne Amerike. To je, dakle, ostalo duboko u sećanju srpskog naroda. Srpski narod se bojao da se ti zločini ne ponove. A kao političar, ja sam se neprekidno trudio da utičem na javno mnjenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja nisam doveo u pitanje da javna izjava političara ima svrhu da utiče na javno mnjenje. Pitao sam vas da li ste to činili sa nekom namerom da se proizvedu negativne posledice?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, ja sam hteo da se proizvedu pozitivne posledice, da srpski narod ne dozvoli da mu se tako strašni zločini ponove, da ponovo bude podvrgnut genocidu, a Tuđman je svojom politikom to otvoreno najavljivao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj isti svedok, gospodine Šešelj, Rene de la Bros, na stranici transkripta 20.835 govori: “Šešelj je javno iznosio pretnje Muslimanima”. Dakle, da li ste vi javno u svom političkom nastupu, u raznim svojim političkim nastupima, iznosili pretnje Muslimanima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je neistina. Ja sam se neprekidno trudio da Muslimane pridobijem, da se izbegne sukob u Bosni. Može se videti sadržaj mog govora na velikom mitingu u Banja Luci negde u novembaru 1991. godine koji sam održao po povratku iz Zapadne Slavonije. Bila je prepuna velika dvorana “Borik” ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala. Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci su me zamolili da vam skrenem pažnju na činjenicu da kad čitate transkript koji citirate svedoku, čitate prebrzo za prevodioce. Vi često čitate navode iz transkripta koje su izrekli svedoci Tužilaštva i obično prebrzo čitate za prevodioce.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, ovde je svedočio svedok C-047. On je svedočio 3. juna 2003. godine, a stranice transkripta su 21.584 do 21.588. On navodi da je sreo Šešelja 1990. godine u Malom Stapararu, u restoranu čiji je vlasnik bio Aleksandar Nikolić. Tamo je Šešelji govorio da će biti rata i da se zalaže za monarhiju i da bi trebalo da se organizuje vojska koja će se boriti i srušiti komunizam u Jugoslaviji i Srbiji. Hrvati vrše pritisak na Srbe u Hrvatskoj i njegova vojska se već organizuje u zapadnoj Bačkoj na čelu sa Jovom Ostojićem. Jovo Ostojić je organizovao i obučavao ljude za rat u Hrvatskoj.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To su potpune nebuloze. Prvo, nikada nisam bio za monarhiju. Uvek sam bio republikanac i smatram samo da se idiot u današnjoj Srbiji može zalagati za monarhiju, da niko normalan u Srbiji inače nije za monarhiju. To je prva stvar. Druga stvar, nikad nisam hteo obaranje komunističkog režima vojskom, oružjem. Uvek sam se zalagao za obaranje komunističkog režima mirnim sredstvima. Jovo Ostojić 1990. godine nije mogao biti član Srpske radikalne stranke, tad Srpska radikalna stranka nije mogla ni postojati. Mogao je postojati Srpski pokret obnove ili Srpski četnički pokret. Ne sećam se uopšte eventualnog nekog susreta u toj kafani. Nije nemoguće da sam se zatekao u Staparima, ali apsolutno to ne odgovara istini. Nemoguće je da je s moje strane tako nešto bilo izgovoreno. A Jovo Ostojić je pristupio Srpskoj radikalnoj stranci tek 1992. godine. Po mojim saznanjima, on je prethodno bio član Srpske demokratske stranke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje na stranici 21.594, ovaj isti svedok C-047, kaže: "Srpski četnički pokret se organizovao da pruža pomoć Krajini, Slavoniji i Baranji." Je li to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa mi smo želeli i hteli da pružimo pomoć. To je bilo 1990. godine. Ja sam vam već govorio da sam puto-
vao u Knin, da je Milan Babić tražio dobrovoljce, da sam pokušao da prikupim dobrovoljce, da me je vaša policija zbog toga uhapsila, da sam bio prekršajno osuđen na 15 dana zatovra. Dva puta sam još te 1990. godine bio osuđen na 20 i 25 dana zatvora zbog demonstraci-
ja pred saveznom Skupštinom u znak podrške krajiškim Srbima. Ja sam se te 1990. godine iz zatvora kandidovao za predsednika Republike i samo jednom nastupio na televiziji i osvojio 100.000 glasova. Ali neke konkretne pomoći jednostavno te godine nije moglo biti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. Ovaj isti svedok, to su stranice transkripta 21.601 i 21. 602 kaže: "Šešelj je držao miting u Subotici 1990. godine na kome je rekao, dakle na mitingu u Subotici 1990. godine "da će zarđalom viljuškom vaditi oči nesrbima, i Hrvatima i Mađarima u Subotici koji nisu lojalni lokalnim vlastima. Rekao je da treba proterati Hrvate u Hrvatsku i da treba vratiti Srbe njihovim kućama, a isto je rekao i za Mađare. Govorio je o granici Velike Srbije od Karlovca do Karlobaga i Virovitice". Dakle, 1990. godine u Subotici vi vadite oči zarđalom viljuškom, na mitingu u Subotici?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je apsolutna laž. 1990. godine nikakvog mitinga u Subotici nismo imali. Srpska radikalna stranka je negde u novembru 1991. godine održala prvi miting u Subotici. Na tom mitingu je bilo oko 5.000 ljudi. I tih 5.000 ljudi može posvedoči-
ti da tako nešto apsolutno nisam izrekao. Ovde čak Tužilaštvo se poziva na svedokinju Vesnu Kljajić koja tvrdi da sam pred taj miting igrao kolo, a ja se u životu u kolo nisam uhvatio. Ja sam nemuzikalan, nemam smisla ni za taj ritam i nikad kolo nisam igrao, niti je bilo nekog kola uoči mitinga. Dakle, suočeni smo sa apsolutnim neverovatnim besmislicama. Ja sam u junu 1991. godine u humoris-

tičkoj emisiji koju je vodio ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelji. Odgovrili ste na pitanje.

SUDIJA KVON: Znam da sada prelazite na 1991. godinu, ali čisto za potrebe zapisnika. Ova svedokinja je kasnije ispravila godinu i rekla da je miting u Subotici održan 1991. godine, a ne 1990. godine.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ali ja opovrgavam da sam nešto tako rekao na mitingu. Ja hoću da vam stavim do znanja da ta vaša svedokinja lažno svedoči, uzimajući za podlogu jednu moju izjavu u humorističkoj emisiji "Minimaksoviziji" čuvenog srpskog satiričara Milovana Ilića Minimaksa, u kojoj sam ja gostovao u junu 1991. godine i tada na direktno njegovo pitanje, u šaljivom tonu: "Da li vi četnici još uvek koljete?"

SUDIJA KVON: Hvala ...

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja sam odgovorio: "Da, samo smo promenili metode klanja: ne koljemo više noževima, nego kašikama za cipele i to zardalim kašikama za cipele, da se ne zna da li je žrtva podlegla od posledica klanja ili tetanusa". To je crni humor. Možda vam se ne sviđa crni humor? Ja sam veliki ljubitelj crnog humora. Ali na mitingu tako nešto nije rečeno.

SUDIJA KVON: Dobro. To je dovoljno. Sada je na gospodinu Miloševiću da postavi pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ta humoristička emisija je poznata u Srbiji, gospodine Šešelji. Sad ste ponovo objasnili o čemu se radi. Dakle ovde nije samo reč da niste imali miting, nego da i na bilo kakvom mitingu tako nešto nikada niste rekli, je l' tako?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Tako je. Pre nekoliko meseci umro je Minimaks i u znak posmrtno počasti, Televizija "Politika" u Beogradu je ponovo emitovala tu istu emisiju, pa se srpska javnost i podsetila

na njen sadržaj. To je bilo pre dva, tri meseca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok, C-047, kaže da je u Subotici "video Šešelja, Ostojića i Kertesa. Tamo se delilo oružje, puške, automatske puške i tako dalje i to su radili Šešelj, Ostojić i oficiri JNA". To je na stranici transkripta 21.607 i 21.608.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nebulozna laž. Moglo se desiti da je Jovo Ostojić prisustvovao mitingu u Subotici. Sa Kertesom se u Subotici nikad nisam sreo i u Subotici nikada nikakve podele oružja nije bilo. Apsolutno svedok, taj, laže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isti taj svedok, C-047, istoga dana, transkript je 21.641. stranica, kaže: "Šešelj je održao miting u Subotici i Novom Žedniku maja 1992. godine, na kome je navodio primer Hrtkovaca kako treba da se radi i kako Hrvati i Mađari treba da se prisile da se odsele sami. Ako to ne učine, drugi nasilni metodi bi trebalo da se primene".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je, takođe, apsolutna izmišljotina. Nikada Mađare nisam pomenuo ni u kakvom negativnom kontekstu. U maju 1992. godine jesam držao miting u Hrtkovcima, 6. maja, i na tom mitingu koji je bio u sklopu predizborne kampanje za predstojeće savezne izbore, zalagao sam se za, takozvani, "princip retorzije". Pošto je Tuđmanov režim proterao više stotina hiljada Srba iz Hrvatske, ja sam se na tom predizbornom mitingu javno zalagao da po principu retorzije Srbija uzvratiti. I na tom mitingu, pošto je Srbija već u očajanju zbog stotina hiljada proteranih Srba, izbeglica, zalagao sam se za razmenu imovine, da proterani Srbi traže Hrvate s kojima će menjati imovinu, da se bar na taj način ublaži ta izbeglička kriza. Na tom mitingu mi spočitavaju da sam čitao spisak Hrvata koje treba proterati. To je apsolutna laž. Nikakav spisak nisam čitao. Aktivista Srpske radikalne stranke je ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ako vas dalje ne interesuje, staću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste se zalagali za retorziju na predizbornom mitingu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste ikada preduzeli bilo kakve praktične mere za realizaciju tog svog zalaganja?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Nikavih praktičnih mera. Mi smo to obećavali ako osvojimo vlast. Pošto tada nismo osvojili vlast, posle smo i odustali od toga, jer to šta smo tada izrekli, bilo je stvar ljutnje i očajanja u jednom trenutku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj isti svedok, C-047, rekao je ...

SUDIJA KVON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. U prethodnom odgovoru kaže se: "da sam na tom mitingu pročitao listu Hrvata koje je trebalo proterati. To je laž. Nisam čitao nikakvu listu". Zatim ste spomenuli aktiviste Srpske radikalne stranke i onda ste se zaustavili. Šta ste tada želeli da kažete?

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Kvon (Kwon), nisam se ja zaustavio, nego me je prekinuo gospodin Robinson. Ali vi vidite koliko sam ja prepun poštovanja i izvršavam sve naloge.

SUDIJA KVON: Dobro, nema veze.

SVEDOK ŠEŠELJ: Aktivista Srpske radikalne stranke je pročitao imena Hrvata iz Hrtkovaca koji su otišli u Hrvatsku i uključili se u Zbor nacionalne garde Franje Tuđmana, da bi ratovali protiv tamošnjih Srba. Mi posedujemo video snimak tog mitinga. A u ovoj istoj knjizi koju sam malopre pokazivao, "Đavolov šegrt, zločinački rimski papa Jovan Pavle II" ja sam objavio kompletan tekst govora sa tog mitinga. I tačno se sve to iz toga vidi. Imamo video snimak. Ja ga spremam kad

počne moj proces da ga prikažem u sudnici.

SUDIJA ROBINSON: Poštedite nas preterivanja i bombastičnih izraza, gospodine Šešelj. Ja ne želim da se išta odugovlači.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja želim da mi kažete šta je to bilo bombastično, da bih izbegavao da to kristim u budućnosti, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: To kad ste govrili o Papi. To sam karakterisao ... Ne želim da se više na tome zadržavamo. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovaj svedok je na stranici transkripta 21.720 govorio o unapređenju oficira koje je 9. decembra 1991. godine potpisano od strane Slobodana Katića, komandanta dobrovoljca, "koga je poslao Šešelj kao komandanta svih dobrovoljca za jedan deo Vukovara". O kakvom se to unapređenju oficira koje potpisuje taj vaš komandant dobrovoljca radi? Da li išta znate o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne. Slobodan Katić, koliko mene sećanje služi, u jednom periodu je bio zamenik Milana Lančuzanina Kamenog u odredu Leva Supoderica. Ja znam dobro Slobodana Katića. On je član Srpske radikalne stranke i dobrovoljac. E sad, formalno nije moglo biti nikavog unapređenja. Moguće je da je negde neko nekoga samoinicijativno tako i proglašavao oficirom u nedostatku aktivnih oficira, ali to nije imalo važnost za vojno-komandne organe, niti je upisivano u vojnu knjižicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj. Na stranici 21.741 ovaj isti svedok, C-047, tvrdi: "Šešelj je bio u opoziciji, ali tajno je sarađivao s vlašću". Pa sada objasnite kao ste vi to tajno sarađivali s vlastima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je potpuno nemoguće. Kad god sam sarađivao s vlastima, ja sam to radio potpuno javno i otvoreno. Kad smo vam podržavali manjinsku Vladu 1993. godine, radili smo to

javno i otvoreno i objašnjavali narodu zašto nismo hteli da uđemo u tu Vladu. Posle kad smo sklopili koaliciju početkom 1998. godine i to smo radili otvoreno. Kad smo bili u sukobu i to je bilo otvoreno. U peridima sukoba nije bilo nikakvih kontakata između nas, a kad smo sarađivali, onda je kontakata bilo i ja sam već pominjao te naše brojne susrete i razgovore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U svakom slučaju, ovo šta svedok tvrdi da ste tajno sarađivali s vlastima dok ste bili u opoziciji, nije tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok kaže na stranici 21.965 da je Šešelj dobio ogromnu količinu novca kada ga je Đujić imenovao u vojvodu, da se bori protiv komunizma. Da li ste vi dobili ogromnu količinu novca od Đujića ili bilo koga tada kada vas je Đujić imenovao za vojvodu da se borite protiv komunizma?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je izmišljotina. Ja sam nešto novca zaradio prodajući svoje knjige obilazeći srpsku emigraciju i nešto novca držeći predavanja po tim srpskim organizacijama, koje su bile registrovane kao organizacije humanitarnog karaktera po tamošnjim zakonima, a od Đujića nisam dobio nikakvu sumu novca. Jeste jedanput poslao u maju 1991. godine 5.000 dolara po jednom srpskom pravoslavnom svešteniku iz Amerike. I taj novac je podeljen nekim dobrovoljcima koji su učestvovali u borbi u Borovu selu, a bili su lošeg imovnog stanja. Ja se sad sećam da je Miladin Todosijević dobio izvesnu sumu. Nešto je dobio Oliver Denis Baret i još dvojica, trojica i to je bio jedini novčani prilog Momčila Đujića od kada postoji naša stranka do njegove smrti. Nikada više nije slao nikakav novac. I krajem te godine kada je američki kongresmen Džim Mudi (Jim Moody) boravio u Beogradu i lično tražio poseban susret sa mnom, pokušavajući da me ubedi da krenem u obračun sa vašom vlašću, a ja sam mu oštro uzvratio napadajući američkog ambasadora u Beogradu, Cimermana (Warren Zimmerman) zbog antisrpske politike, na šta je on pokazao veliku ljutnju, Đujić je prekinuo kontakte sa mnom. Posle smo imali još dva, tri kontakta, ali vrlo usiljeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam ...

TUŽILAC NAJS: U transkriptu stoji 500 dolara, tako se i čulo u prevodu. Možda je greška. Možda se radilo o 5.000 dolara? Možda bismo to trebali da proverimo?

prevodioci: Ispravka prevodilaca. Svedok je rekao 5.000 dolara.

SVEDOK ŠEŠELJ: To je suma koju je srpski pravoslavni sveštenik doneo u maju 1991. godine. Mislim da negde u Srpskoj radikalnoj stranci imamo i zapisano ime tog sveštenika. Ja se sad ne bih mogao setiti. On je negde iz Čikaga ili Milvokija (Milwaukee) ...

SUDIJA ROBINSON: Da. Idemo dalje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, ovaj svedok kaže da on misli da je Šešelji napisao, to je na stranici transkripta 21.995, da je Šešelji napisao deo programa Srpske radikalne stranke 1991. godine u kome se govori da 360.000 Albanaca mora biti odmah proterano.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vrlo je jednostavno naći taj program i videti šta tamo piše. Taj program je objavljivan u našim novinama, listu "Velika Srbija". Taj program je objavljen u mojim knjigama. Tamo stoji da treba proterati albanske emigrante koji nemaju naše državljanstvo, a procenjivalo se da ih je od Drugog svetskog rata pa naovamo 360.000 ilegalno ušlo iz Albanije i koji su separatistički delovali. Dakle, isključivo se to odnosi na albanske emigrante bez našeg državljanstva. Program Srpske radikalne stranke radili smo kolektivno, a naravno da je moja uloga u tome bila glavna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde poenta nije u tome da li ste vi pisali program svoje stranke, što je sasvim prirodno, već o tome...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Malo je tendenciozno, kao da taj svedok baš zna koji sam deo ja pisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Učestvovao sam u pisanju celog programa i vodio glavnu reč u tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj isti svedok kaže u transkriptu na stranici 21.997: "2. februara 1994. godine Šešelj i Babić su održali zajedničku konferenciju za štampu na kojoj su izjavili da dve najmoćnije stranke u Krajini moraju da sarađuju na promovisanju zajedničkog cilja: prioritete nacionalne interese Republike Srpske i Republike Srpske Krajine. Šešelj je tada izjavio da ove dve teritorije treba da postanu deo jedne jedinstvene države. To je bio dogovor između Babića i Šešelja. Posle toga je Srpska radikalna stranka ušla u Vladu Krajine". Dakle, ovde je reč o 2. februaru 1994. godine, gospodine Šešelj.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ta izjava je delimično tačna, a delimično netačna. Netačno je da smo mi posle toga ušli u Vladu Republike Srpske Krajine. Mi smo ostali opoziciona politička partija. Početkom 1994. godine sklopili smo koaliciju sa strankom Milana Babića. Povodom toga je Milan Babić bio u Beogradu i ozvaničili smo našu koaliciju u "Tanjug-ovom" "Međunarodnom pres centru" u Beogradu. Održali smo konferenciju za štampu. Mi smo objavili kompletni sadržaj te konferencije za štampu i on se može naći u mojim knjigama. Mi smo tada izneli konkretan program naše Vlade, a moje lično zalaganje je bilo da treba Republika Srpska i Republika Srpska Krajina ujedine u jednu državu koja će se zvati "Zapadna Srbija". Milan Babić tada nije bio sklon toj ideji i, koliko se ja sećam, to nije bio naš zajednički stav, nego samo moj. Mi smo, radikali, u to vreme i izdavali list "Zapadna Srbija" u Banja Luci. Naša stranka u Republici Srpskoj je to izdavala. Smatrali smo da je to jedna od poželjnih varijanti, kako bi se zaštitili srpski nacionalni interesi. Ali nedugo potom Milan Babić je izneverio naš sporazum o koaliciji, ušao u Vladu Borislava Mikelića i mi smo od tada bili ljuti politički protivnici. Mi smo bili mnogo više protivnici Milana Babića što je pogazio sporazum s nama, nego na Borislava Mikelića s kojim se nikada nismo ni sporazumevali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok, C-047, govori na stranici transkripta 21.604 o napadu na katoličku crkvu u Subotici. Da li išta znate o tome?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, ništa ne znam o tom napadu. Uglavnom takvih napada po Srbiji nije bilo. U nekoliko slučajeva je, kao incidentna situacija, moglo da se desi, ali Srpska radikalna stranka nikada nikakve veze nije imala s bilo kakvim napadima na verske objekte. Mi nikad nismo bili protiv katoličke vere. Mi cenimo one koji ispovedaju katoličku veru, kao i pravoslavce i muslimane. Mi smo protiv Vatikana zbog njegove politike, a ne zbog vere ili zbog teoloških pitanja. Uostalom, kad se sagledaju teološke razlike između pravoslavaca i katolika, videće se da su one beznačajne. Za nas obične vernike one su beznačajne. Nama je problem politika Vatikana, a ne katolička vera i ne njihova teološka načela. I mi izuzetno poštujemo i one koji ispovedaju katoličku veru i islamsku veru, ukoliko su časni ljudi, ukoliko su poštjeni, mi uopšte cenimo ljudske vrednosti, ali ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

(privatna sednica)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je svedočio svedok pod šifrom C-017. Dakle više nije ovaj C-047, nego C-017 i on je u više navrata pominjao vas. Pa samo da pređemo preko nekoliko stvari, koliko su ti navodi tačni. Naime, on kaže na stranici 22.016 transkripta da je u Buni video Šešeljeve ljude. Buna je mesto kod Mostara. Pretpostavljam da se na tu Bunu odnosi. On je svedočio 10. juna 2003. godine. Da li su tamo bili vaši ljudi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja ne znam da li su oni uopšte dolazili do Bune. Dobrovoljci Srpske radikalne stranke bili su u sastavu JNA na mostarskom ratištu pod komandom Momčila Perišića 1991. godine. To je pre izbivanja pravog rata u Bosni i Hercegovini. To je vreme kada

su hrvatske paravojne formacije zauzele zapadnu Hercegovinu i konfrontirale se sa JNA na recu Neretvi. Tada su iz Srbije upućeni dobrovoljci Srpske radikalne stranke u sastav JNA na mostarsko ratište i bili su pod komandom Momčila Perišića ...

SUDIJA ROBINSON: Odgovorili ste na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok kaže da je u kampu u Buni video štab Srpskog četničkog pokreta i da su tamo bile dve grupe: Šešeljevi ljudi i Beli orlovi koji su pripadali Joviću.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je potpuna izmišljotina. Prvo, nije bilo nikakvih štabova Srpskog četničkog pokreta ...

SUDIJA BONOMI: Pitanje je potpuno besmisleno, imajući na umu odgovor koji ste dali na to pitanje, a to je da uopšte ne znate da li su oni uopšte došli do Bune i da li su bili tamo.

SUDIJA ROBINSON: Sledeće pitanje, gospodine Miloševiću.

SVEDOK ŠEŠELJ: Kad je reč o Buni, ako dozvolite ipak da odgovorim?

SUDIJA BONOMI: Pitanje koje vam je postavljeno je da je svedok rekao da je u Buni video štab Srpskog četničkog pokreta. To vrlo precizno ima veze sa Bunom.

SUDIJA ROBINSON: Sledeće pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je pomenuo na stranici 22.023 kako je izvesni "Švabo" bio komandant Šešeljevih ljudi. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nemoguće je da je postojao štab Srpskog četničkog pokreta. Nemoguće je ...

SUDIJA ROBINSON: Ne. Pitanje je bilo da li je tamo postojao neki "Švabo" koji je bio komandant šešeljevaca, vaših ljudi? Dakle, da li je to tačno? Ne govorimo više o štabu?

SUDIJA KVON: Gospođo Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff), sećam se da je svedočenje ovog svedoka bilo na zatvorenoj sednici. Da li je u redu da se ti delovi sada pominju na javnoj sednici.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, upoznata sam sa tim činjenicama.

SUDIJA KVON: Hvala.

SVEDOK ŠEŠELJ: Postojao je dobrovoljac pod nadimkom "Švabo". Da li je on bio angažovan na mostarskom ratištu, ja sad ne bih mogao da vam kažem. Ali znam jednog dobrovoljca, istaknutog, sposobnog, hrabrog koji ima nadimak "Švabo", a živi u Zemunu, u Beogradu. Ne bih mu se sad mogao setiti pravog imena. Mogu ga saznati, ako je to važno, do sutra. Mogu zvati moje ljude iz stranke da mi kažu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema neki poseban značaj. Samo sam hteo da ustanovim da li je on bio nekakav komandant i da li je postojao štab Srpskog četničkog pokreta?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Štab Srpskog četničkog pokreta sigurno nije postojao i ja nikad nisam čuo da su se Beli orlovi uopšte tamo pojavljivali. Na mostarskom ratištu, koliko je znam, Belih orlova uopšte nije bilo. Bili su samo dobrovoljci Srpske radikalne stranke, raspoređeni u jedinicama JNA i, naravno, ostali sastavi JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim da je to dovoljno. Ovaj svedok C-017 na stranici 22.030 kaže: "Svi Šešeljevi četnici su imali obuku 27 dana u kampu u Golubiću, a bili su i u Borovu selu". Dakle, kamp Golubić je u rejonu Knina. Kaže: "Svi Šešeljevi četnici su imali obuku 27 dana u kampu u Golubiću". Je li to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je kamp koji je držao kapetan Dragan. Ja ne isključujem mogućnost da su neki dobrovoljci Srpske radikalne stranke upućivani tamo na obuku. Ne verujem da su svi išli. Bilo je nemoguće da odu svi. Ali moguće je da su određene komande JNA neke dobrovoljce tamo poslale na obuku. A što se tiče Borova

sela, ja sam to detaljno prvog ili drugog dana ovde objasnio. To je bilo krajem aprila, početkom maja 1991. godine, pre nego što je JNA ušla u oružani obračun sa hrvatskom paravojskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da raščistimo jednu stvar, gospodine Šešelj. Bilo gde da su na obuku bili slati vaši dobrovoljci, to je prema onome šta vi ovde iznosite, bilo u organizaciji JNA u to vreme?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa nisu mogli privatno da se javljaju za obuku, znate. Uvek je, ako je reč o obuci, onda je to bila dodatna obuka u odnosu na ono šta su učili dok su služili redovnu vojnu obavezu. Ako je to bilo rukovanje sa nekim novim oružjem. Ako je to bila prekvalifikacija, ako je neko u toku redovne vojne obuke bio vezista, a sad treba da bude tenkista ili tako nešto, to je bio smisao te obuke. Ja sad ne mogu da vam kažem detaljno, ja nikad u Golubiću nisam bio, u tom centru, niti raspoložem podacima da li je i ko je bio slat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj isti svedok kaže na stranicama 22.036 i 22.044, pominje izvesna imena ili nadimke. Da li vam išta znači nadimak "Kiza" ili nadimak "Vranjanac" i da li su to neki ljudi koji spadaju u dobrovoljce Srpske radikalne stranke?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ti nadimci ne mogu ništa da mi znače, jer svaki Zoran ima nadimak Kiza. To je uobičajeno za ljude koji imaju ime Zoran, da ih prijatelji zovu Kiza. Tako su i Đinđića zvali, Kiza. Vranjanac je čovek iz Vranja i zaista mi ništa ne znači.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neću vam onda postavljati pitanja u vezi sa ovim tvrdnjama koje se ovde iznose. Ovaj svedok kaže: "Tokom glavne ofanzive Muslimana u Trnovu 1995. godine, od Šešeljevih četnika bio je prisutan Slavko Aleksić". Da li su tada bile neke četničke formacije 1995. godine u rejonu Sarajeva ili je to bila Vojska Republike Srpske? Samo mi na to pitanje odgovorite?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Slavko Aleksić je bio komandant jednog odreda Vojske Republike Srpske na Jevrejskom groblju u

Sarajevu, gde su se najčešće i najteže borbe vodile između Srba i Muslimana. To je poznat lokalitet. Skoro svakodnevno je tamo dolazilo do obračuna. Slavko Aleksić nije dobrovoljac Srpske radikalne stranke koji je poslat iz Srbije. On je rođen u Hercegovini. Živeo je u Sarajevu i tako postao član Srpske radikalne stranke, a odmah na početku rata se uključio u srpsku vojsku, istakao se u borbama, a ja sam ga nagradio zvanjem srpskog četničkog vojvode zbog tih njegovih ratnih zasluga. Na žalost, kad se Biljana Plavšić odmetnula i priklonila zapadnim silama, on je sledio Biljanu Plavšić i mi smo tada prekinuli sve odnose. Inače je bio izrazito sposoban komandant i mislim da je učestvovao u borbama za Trnovo i da se tamo posebno istakao. Veoma je slavan u Republici Srpskoj. Kad se pomene ime Slavka Aleksića, svi se prema njemu s poštovanjem odnose zbog njegovih ratnih zasluga. Hrabar i sposoban. I nikada nijedan zločin nije izvršio, koliko ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj. 22.112. stranica, ovaj isti svedok, C-017. Kaže: "Među Šešeljevima dobrovoljcima bilo je puno kriminalaca iz Sarajeva sa Grbavice". Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je apsolutno netačno. Među našim kriminalcima ... Među našim dobrovoljcima nije bilo kriminalaca. Ako bi se neki pojavio, mi bismo ga brzo eliminisali. Mi smo o tome strogo vodili računa. Inače, dobrovoljaca Srpske radikalne stranke bilo je u Sarajevu na početku rata i bili su u sastavu JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da sada preciznije objasnite, s obzirom da se ovde sada radi o svedočenju svedoka koji je bio ekspert druge strane za vojna pitanja. To je Reno Tunens (Reynaud J. M. Theunens), oficir. On je svedočio 26. januara 2004. godine. Stranica transkripta je 31.478, pa bi bilo dobro da se to do kraja razjasni. Govori o povezanosti JNA, Teritorijalne odbrane i dobrovoljaca u Vukovaru, što je, dakle, već objašnjeno. I onda kaže: "Tu je učestvovala jedinica Leva Supoderica. Komandant Šešeljeve dobrovoljačke jedinice se nalazi na platnom nalogu". On je analizirao dokumenta.

Da li je on tu nešto pomešao? Je l' to bila Šešeljeva dobrovoljačka jedinica ili je bila jedinica u okviru JNA i lokalna jedinica Teritorijalne odbrane, pre toga?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Što se mene lično tiče, ja bih bio ponosan kad bi neko sve jedinice JNA koje su 1991. godine učestvovala u ratu, nazvao "Šešeljevcima" i "Šešeljevim jedinicama". Dakle, nemam ništa protiv takve kvalifikacije. Ali mi smo razjasnili da je ta jedinica bila u sastavu Prve gardijske brigade i da su, naravno, bili na platnom spisku te brigade. I to nema nikakve sumnje. Ja mislim da Tužilaštvo raspolaže naredbom da se ta jedinica uključuje u sastav Prve gardijske brigade. To je sve bilo regularno. Tu nema spora, po mom mišljenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tunens, inače, kaže: "Šešeljevci se smatraju", to je na stranici 31.482, "Šešeljevci se smatraju za dobrovoljce, a opet u nekim publikacijama se nazivaju 'paravojnim formacijama'". Dakle, on samo iznosi na šta on nailazi u dokumentima. Dobrovoljci u JNA, to je vaša definicija?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: I on očigledno na to nailazi u dokumentima, a naši politički protivnici i neprijatelji neprekidno insistiraju na paravojnim formacijama, što nije istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On tu i kaže: "U nekim publikacijama se nazivaju 'paravojnim formacijama'". Ne ulazimo sada koje publikacije, ali vi ste objasnili da nigde nije bio slučaj sa paravojnim formacijama.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tunens, takođe, kaže na stranici 31.488: "Šešelji i njegovi ljudi su bili unutar komandne strukture JNA i to podređeni najnižem nivou?"

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja ne znam šta to znači "podređeni najnižem nivou". Neće valjda tako da nas diskvalifikuje? Oni su bili unutar strukture JNA i nikad nisu više bili grupisani od nivoa jedne čete ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možda je na to ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... možda na to misli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije valjda hteo da nas uvredi na taj način, najnižem nivou? Pa nisam ja imao Vojnu akademiju da školujem oficire. To su bili ljudi iz svih društvenih slojeva, patrioti, koji su želeli da se bore za svoju zemlju, a mi smo ih u kritičnom momentu uputili u JNA i raspoređivani su do nivoa čete, da se ne bi remetila već postojeća struktura JNA.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da li je ovo ...

TUŽILAC NAJS: Imam određeni problem, budući da optuženi ne priprema svoj materijal na adekvatan način. Mi pokušavamo da pronađemo koji delovi su bili na privatnoj sednici, a koji ne. Možda bi bilo bolje da sad pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA ROBINSON: U redu, privatna sednica.

(privatna sednica)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, možda će ovih nekoliko tvrdnji Tunensa, na neki način, pomoći da se potvrde vaše tvrdnje o statusu vaših dobrovoljaca. Naime, na stranici transkripta 31.489, Tunens pominje Mrkšićevo naređenje, dakle naređenje u to vreme komandanta Gardijske brigade, o podređivanju jedinica u Vukovaru kojim se obraća i Šešeljevima dobrovoljcima, tako stoji u transkriptu. A onda na stranici 31.524, Tunens govori o tome da je jedan

od komandanata JNA u svom izveštaju naveo da ima problema sa angažovanjem nekih jedinica, misleći pri tome na Šešeljeve dobrovoljce i Teritorijalnu odbranu i kaže: "Šešeljevi dobrovoljci su učestvovali u operacijama u Vukovaru pod komandom JNA". Dakle, on navodi taj dokument. I, isto tako, još jedan, na stranici 31.692 Tunens, ovaj njihov ovde vojni ekspert, kaže da je video ratni dnevnik Gardijske brigade gde se pominju Šešeljevi dobrovoljci. Dakle, ovo je, na neki način, u vezi sa onim šta ste i vi izneli, da su vaši dobrovoljci bili u JNA. **SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR:** Da. Naši dobrovoljci su uvek bili u sastavu JNA. Ja to kategorički tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, svedok B-1804 koji je svedočio 10. februara 2004. godine, transkript je stranica broj 31.832, kaže: "Kada su konflikti počeli, dobrovoljci, kao na primer, Šešeljevi", ali on govori, znači, o svim dobrovoljcima, on kaže "kao, na primer, Šešeljevi, bi učestvovali u operacijama pod komandom JNA". Da li je po vašem saznanju to bila opšta praksa, da su dobrovoljci isključivo mogli ići u JNA, osim ovih koje ste pomenuli, koji nisu želeli da imaju veze sa JNA, kao što je Srpska garda ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ako imate pitanje, postavite ga, jer ovako dugo čitanje iz transkripta bez prestanka ... Ako imate konkretno pitanje, postavite ga. Ne trebaju nam ponavljanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovde se radi o svedoku "B". Koliko ja razumem, ta je oznaka korišćena od strane gospodina Najsa za svedoke za Bosnu. Dakle, u ovom slučaju se ne radi o Hrvatskoj i on kaže na stranici 31.832 : "Kada su konflikti počeli, dobrovoljci, kao na primer, Šešeljevi bi učestvovali u operacijama pod komandom JNA". Moje pitanje je bilo, gospodine Šešelji, da li je to vaše saznanje da je to upravo bilo tako?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Kada su počeli oružani sukobi u Bosni, dobrovoljci Srpske radikalne stranke su, takođe, u jedinicama JNA učestvovali u tim sukobima. Ja sam pomenuo slučaj Zvornika. Ranije na mostarskom ratištu i još na nekoliko mesta, ali o tome postoji precizna dokumentacija u Generalštabu JNA, gde su upućeni i gde su učestvovali. I to nije nikakva tajna. Ja sam ponosan na učešće dobrovoljaca Srpske radikalne stranke u ratnim operacijama ...

SUDIJA ROBINSON: Da. Sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sledeće pitanje se tiče sada paragrafa 34 ove hrvatske optužnice. Na tom paragrafu nismo bili, iako će vam se učiniti vrlo poznat, pošto je, kako bih rekao, jedan isti tekst ovde uglavnom kroz sve paragrafe ... Pogledajte paragraf 34. Recite mi kad ste ga našli?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde kaže ... Samo da ... "Od 1. avgusta 1991. godine ili približno tog datuma, do juna 1992. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Ne gospodine Miloševiću. Jednostavno postavite pitanje. Ako treba, prepričajte suštinu. Ne treba sve da se čita.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde se govori da sam ja delovao sa poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao i tako dalje, izvršenje ... Pripemu i izvršenje i progon hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva. S obzirom da ste i vi optuženi za to, recite mi da li ste vi, na bilo koji način, planirali, podsticali, naredili, počinili ili na drugi način pomagali progon hrvatskih i drugih nesrpskih civilnih stanovnika koji su citirani u ovom paragrafu i da li, prema vašim saznanjima, sam ja na bilo koji način planirao, podsticao, naredio i tako dalje ovo šta piše u ovom paragrafu 34?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, ni ja, ni vi, ni bilo ko drugi sa srpske strane nije planirao, nije podsticao, nije naredio, ni pomagao, ni podržavao, ni izvršio progon hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva. Dakle, to nije rađeno sistematski, to nije rađeno organizovano. Dolazilo je do incidentnih situacija gde je to činjeno, ali sve te incidentne situacije mogle bi se taksativno nabrojati i mogli bi se identifikovati krivci poimenično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi možete da ikoga sa ovog spiska koji smo juče prolazili, udruženog zločinačkog poduhvata, identifikujete kao nekoga ko je planirao, podsticao, naredio, počinio, podržavao isterivanje hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva sa područja koje je ovde citirano?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vi znate da ja imam negativno mišljenje o mnogima od njih ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znam.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: ... ali kao ozbiljan svedok, ja ne mogu da kažem taj i taj je to i to radio, a ja nisam bio očevidac. Ali ako je neko od njih nešto tako radio, ja sam ga javno napadao, svojevremeno. Ali ja nisam bio očevidac ni onome šta je radio Aleksandar Vasiljević, osim onoga šta sam saznao kao sigurno šta je uradio u Vukovaru, Zapadnoj Slavoniji i tako dalje. Ja nisam bio očevidac Arkanu šta je on radio. Ja nisam bio očevidac nekim drugim ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Odgovorili ste na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, pogledajte ...

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li ćemo sada da završimo sa radom za danas i, ako je to tako, želeo bih samo da potvrdim sledeće u vezi s onim o čemu smo govorili na privatnoj sednici. U stvari, možda je bolje da to kažem na privatnoj sednici.

SUDIJA ROBINSON: Da, privatnu sednicu, molim.

(privatna sednica)

SUDIJA ROBINSON: U redu, nastavljamo sa radom sutra u 9.00.